

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA PASYM

Pasym, lipiec 2007 r.

SPIS TREŚCI:

1.WSTĘP.....	3
2.CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI SPOŁECZNO - GOSPODARCZEJ MIASTA.....	5
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	5
INFORMACJE O MIEŚCIE PASYM.....	5
HISTORIA.....	6
ZABYTKI.....	8
UŻYTKOWANIE TERENÓW.....	9
UWARUNKOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA W MIEŚCIE PASYM	10
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	11
GOSPODARKA.....	13
SFERA SPOŁECZNA.....	16
MIESZKALNICTWO.....	16
MIESZKAŃCY.....	18
OŚWIATA I KULTURA.....	20
GRUPY SPOŁECZNE WYMAGAJĄCE WSPARCIA.....	21
BEZROBOCIE.....	22
PRZESTĘPCZOŚĆ.....	24
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA PASYM.....	25
ANALIZA SWOT.....	26
3.KONSULTACJE SPOŁECZNE	27
4.CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PASYM. POWIĄZANIA PROGRAMU ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI DOTYCZĄCYMI ROZWOJU REGIONU I MIASTA.....	29
CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PASYM.....	29
POWIĄZANIA ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI DOTYCZĄCYMI ROZWOJU KRAJU, REGIONU I MIASTA.....	32
5.ZAŁOŻENIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	36
OKRES PROGRAMOWANIA.....	36
ZASIĘG TERYTORIALNY REWITALIZOWANEGO OBSZARU.....	36
HIERARCHIZACJA DZIAŁAŃ I KIERUNKÓW INTERWENCJI.....	41
6.PLANOWANE DZIAŁANIA PRZESTRZENNE, SPOŁECZNE I GOSPODARCZE NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM. PROJEKTY PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI.....	41
PLANOWANE DZIAŁANIA PRZESTRZENNE, SPOŁECZNE I GOSPODARCZE NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM.....	41
SZCZEGÓŁOWY OPIS PROJEKTÓW.....	42
7.PLAN FINANSOWY LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	49
8.SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, AKTUALIZACJI. KOMUNIKACJA I PARTYCYPACJA SPOŁECZNA	51
WDRAŻANIE.....	51
MONITOROWANIE REALIZACJI PROJEKTÓW I OSIĄGANIA ZAKŁADANYCH CELÓW LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	52
SYSTEM AKTUALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	53
KOMUNIKACJA I PARTYCYPACJA SPOŁECZNA.....	54
9.ZAKOŃCZENIE	55
SPIS TABEL.....	55
ZAŁĄCZNIKI.....	56

1. Wstęp

- (1) Rewitalizacja definiowana jest jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych strukturach miejskich, który przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego, ożywienia gospodarczego, a także odbudowy więzi społecznych.
- (2) Przejawami procesu degradacji społeczno-gospodarczej Miasta Pasym, niegdyś tętniącego życiem, jest postępująca dekapitalizacja zabudowy miejskiej i przestrzeni urbanistycznej, ubóstwo i występujący problem bezrobocia, niski poziom przedsiębiorczości, wynikający z niskiej mobilności zawodowej mieszkańców, niski współczynnik aktywności mieszkańców oraz słabe wykorzystanie potencjału turystycznego
- (3) Zadaniem rewitalizacji Miasta Pasym jest przywrócenie Miastu jego dawnego blasku i pobudzenie drzemającego w nim potencjału turystycznego. W tym celu działania rewitalizacyjne zostaną ukierunkowane na poprawę funkcjonalną i estetyczną przestrzeni miejskiej, tworzącej warunki do wykreowania jednego z najstarszych miast Mazur jako miejsca interesującego zarówno do zamieszkania jak i spędzania wolnego czasu. Zostaną stworzone mechanizmy zachęty do inwestowania w nowe i istniejące na obszarze rewitalizowanym obiekty oraz aktywizacji lokalnej społeczności i organizacji pozarządowych.
- (4) Ponadto, rewitalizacja Miasta ma na celu podniesienie standardu życia najuboższych mieszkańców w wyniku poprawy ich warunków mieszkaniowych, dostępu do infrastruktury i nowych usług oraz tzw. „prewencji” socjalnej, zabezpieczającej przed degradacją osób i grup zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem. . Istotne z punktu widzenia mieszkańców są także zmniejszenie poziomu bezrobocia, m.in. w wyniku powrotu osób i grup bezrobotnych na rynek pracy, modernizacja istniejących ciągów komunikacyjnych oraz zwiększenie potencjału turystycznego Miasta. Celem działań podejmowanych na obszarze rewitalizowanym jest zapewnienie mieszkańcom Miasta i turystom dostępu do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.
- (5) Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Pasym tworzy się w celu ukierunkowania opisanych powyżej przemian.
- (6) Program jest kompleksowym dokumentem przeciwdziałania degradacji wyznaczonych obszarów Miasta oraz zapobiegania marginalizacji określonych grup społecznych. Ma na celu ustalenie długofalowych działań na przyszłość poprzez wskazanie zadań inwestycyjnych i skorelowanie ich z polityką lokalną i regionalną oraz dostępnymi źródłami finansowania.
- (7) Zapisane w Programie projekty dotyczą poprawy warunków życia mieszkańców, zmiany funkcji wykorzystania terenu, rozbudowy i modernizacji infrastruktury lokalnej oraz infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Zakłada się, że przewidziane do realizacji projekty wpłyną docelowo na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej, turystycznej i inwestycyjnej obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji, obejmującego granice administracyjne całego Miasta, oraz stworzą warunki do wzrostu zatrudnienia.

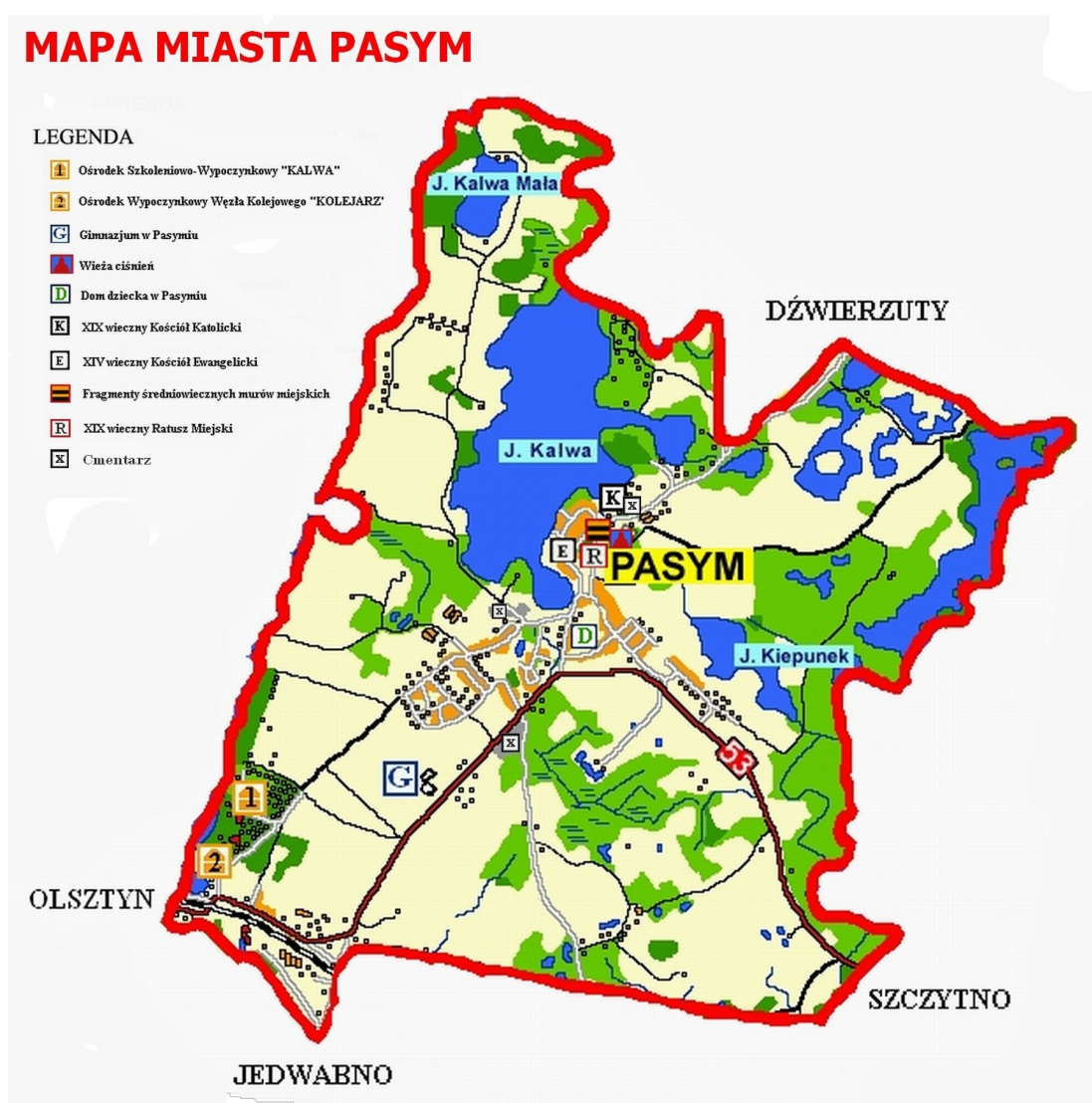
- (8) Prace nad opracowaniem Programu prowadzone były w ramach trzech etapów: przygotowania, diagnozowania i projektowania.
- (9) W ramach etapu przygotowania, w Mieście Pasym został powołany Zespół ds. rewitalizacji. Zadaniem zespołu było, w oparciu o dostępne dane, wskazanie obszaru, który z uwagi na istniejącą sytuację kryzysową należałoby objąć programem rewitalizacji. Zespół przeprowadził konsultacje społeczne, w ramach których mieszkańcy Miasta mogli w odpowiedzi na ankietę wskazać główne, ich zdaniem, przyczyny degradacji Miasta. Poproszono ich także o określenie priorytetów w zakresie wskazanych kategorii interwencji. Na podstawie zebranych materiałów oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych wyznaczono granice rewitalizowanego obszaru obejmującego całe Miasto Pasym. W ramach obszaru zostało wydzielonych 5 Stref interwencji, które Zespół uznał za obszary kryzysowe Miasta, wymagające, w pierwszej kolejności, podjęcia działań rewitalizacyjnych:
- (a) Strefa I „STARE MIASTO”,
  - (b) Strefa II „NADBRZEŻNA”,
  - (c) Strefa III „BLOKOWISKA”,
  - (d) Strefa IV „DWORZEC KOLEJOWY”,
  - (e) Strefa V „DROGA (WRAZ Z TERENAMI PRZYLEGLYMI) ŁĄCZĄCA DWORZEC Z MIASTEM”.
- (10) W ramach etapu diagnozowania, na potrzeby oceny aktualnego stanu w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz sytuacji demograficznej, społecznej i gospodarczej Miasta Pasym, przeprowadzono analizy, w tym wieloczynnikową analizę faktograficzną i jakościową. Wyniki analizy umożliwiły wskazanie najważniejszych dla Miasta obszarów problemowych.
- (11) W ramach etapu projektowania przeprowadzono konsultacje społeczne z partnerami społecznymi. Zebrano karty projektów działań rewitalizacyjnych, a następnie przeprowadzono ich ocenę i hierarchizację.
- (12) Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Pasym jest dokumentem planistycznym, określającym cele i programy działań na lata 2007 – 2013, przy założeniu, że ma on charakter „otwarty” i będzie na bieżąco aktualizowany.

2. Charakterystyka sytuacji społeczno - gospodarczej Miasta

Zagospodarowanie przestrzenne

(13) Analiza sfery zagospodarowania przestrzennego została przeprowadzona z uwzględnieniem uwarunkowań historycznych, środowiskowych i infrastrukturalnych mających bezpośredni wpływ na obecne zagospodarowanie przestrzeni Miasta. Wyniki analiz dla poszczególnych części przedstawiają kolejne podrozdziały.

Informacje o Mieście Pasym

(14) Miasto Pasym, położone 30 km na południowy – wschód od Olsztyna, jest częścią gminy miejsko – wiejskiej Pasym, najmniejszej gminy w powiecie szczycieńskim, wchodzącym w skład województwa warmińsko – mazurskiego.

(15) Powierzchnia Miasta wynosi 1.518 ha. Liczba mieszkańców odpowiednio - 2.555 osób (stan na 31 grudnia 2005 roku).

- (16) Miasto zlokalizowane jest przy drodze krajowej nr 53 Olsztyn – Ostrołęka. Ruch przelotowy, jaki przynosi ta droga, nie ma wpływu na układ wewnętrzny Miasta. Przez południowo – zachodnie obrzeża Miasta przebiega linia kolejowa Olsztyn – Szczytno.
- (17) Miasto, w którym w 1807 roku przebywał sam Napoleon, łączy w swych granicach administracyjnych wiele atrakcji, począwszy od licznych zabytków, upamiętniających historię, tradycję oraz kulturę miejsca, poprzez liczne tereny wypoczynkowe oraz obszary leżące nad wyjątkowym pod względem morfologii Jeziorom Kalwa, aż po niezwykle mikroklimat wynikający z położenia Miasta wśród jezior.
- (18) Miasto stanowi też znakomity punkt wypadowy do odwiedzenia Olsztyna, Szczytna, okolicznych jezior i lasów, które łączą poprowadzone szlaki rowerowe. W pobliżu znajduje się jedno z najczystszych jezior w Polsce – Jezioro Leleszki, idealne miejsce do nurkowania.

Historia

- (19) Historia jednego z najstarszych mazurskich Miast zaczyna się w roku 1336, kiedy to biskupstwo warmińskie założyło wieś kościelną Henrykowo, umocnioną wałami ziemnymi i palisadą. W czternaście lat później, w roku 1350, we wsi wzniesiono kościół i zamek.
- (20) W 1384 roku Wielki mistrz krzyżacki Konrad von Rothenstein podniósł Henrykowo do rangi Miasta, nadając mu nazwę Passenheim. Pasym otrzymał pieczęć miejską z wizerunkiem Matki Boskiej z dzieciątkiem Jezus. Prawa miejskie uzyskał dwa lata później, 4 sierpnia 1386 roku na prawie chełmińskim.
- (21) Od tego czasu datuje się rozwój Miasta. Pasym stał się ważnym ośrodkiem handlowo – rzemieślniczym. Powstało wiele warsztatów rzemieślniczych, browar, młyn i gorzelnia, a Pasym zasłynął z wyrobów sukienniczych i uprawy buraka cukrowego.
- (22) Stworzono zręby układu przestrzenno – urbanistycznego Miasta. W środku Miasta, na rynku, wybudowano dom towarowy, który na potrzeby kupców pełnił funkcję magazynu, władzom Miasta służył natomiast jako ratusz. Przy ulicach wokół rynku powstały kamienice z zajazdami i karczmy. Całe Miasto otoczono wysokim murem z dwunastoma basztami i trzema bramami: elbląską, królewiecką, rybacką, przy których osiedlali się mieszkańcy. Kramy biednych i ich domy powstawały przy bramach, uliczkach oraz murach miejskich.
- (23) W XV wieku rozwój Miasta zakłóciły epidemie, pożary i wojny polsko – krzyżackie. Ostatnia wojna z Zakonem Krzyżackim w 1520 roku doprowadziła do niemal całkowitego spalenia Miasta. U schyłku XVI stulecia, w 1583 roku, Pasym nawiedził pożar, który strawił całe Miasto. Ocalało zaledwie 9 domów, zamek oraz kościół ewangelicki.
- (24) W 1615 roku Miasto odkupiło zamek krzyżacki wraz z grodem, po to by następnie go zburzyć i cegły zamkowe wykorzystać na budowę nowego, powstałego w latach 1854 – 1855 ratusza, w stylu neogotyckim, najprawdopodobniej wzorowanego na zamku w Babelsbergu, z niską wieżą w stylu renesansowym wg projektu Karla

Junler. Część pomieszczeń zaadoptowano na potrzeby sądu grodzkiego. Rok po zbudowaniu ratusza przystąpiono do budowy drogi do Dźwierzut, w celu połączenia z drogą Warszawską, a w kolejnych latach z Nidzicą.

- (25) Nie zapomniano też o szkolnictwie. Oprócz istniejącej już szkoły miejskiej, w roku 1856 otworzono szkołę dla biednych z polskim językiem nauczania. Władze miejskie nosiły się z zamiarem ulokowania w Pasymiu gimnazjum.
- (26) W tym okresie nastąpił kolejny okres ożywienia gospodarczego i wzrostu zamożności ludności. W Mieście wzniesiono nowe budynki, murowane i kryte materiałami ogniotrwałymi, zabezpieczające przed następstwami pożarów. W latach 1873 – 1875 wybudowano dla istniejącej parafii katolickiej kościół.
- (27) W 1883 roku oddano do eksploatacji połączenia kolejowe z Olsztynem i Szczytnem. W 1885 roku przeprowadzono zmianę ulic i dokonano numeracji domów. Rok później na ulicach pojawiło się pierwszych pięć lamp naftowych. Trzy lata później wybudowano gazownię acetylenową do oświetlenia mieszkań i ulic. Otwarto szpital, straż pożarną oraz zakład mleczarski. Wybrukowano ulice, przebudowano szkołę miejską i rozpoczęto budowę osiedla przy ulicy szczycieńskiej (obecnie Warszawska). Powstały: rzeźnia, kasa oszczędności i więzienie dla kobiet (obecnie dom dziecka).
- (28) W latach 1910 – 1911 wybudowano i oddano do użytku wodociąg z wieżą ciśnień i łaźnią miejską.
- (29) Po zakończeniu I Wojny Światowej władze miejskie, w celu zażegnania kryzysu gospodarczego, zainicjowały kolejne inwestycje. W 1922 roku wybudowano elektrownię, tym samym likwidując przestarzałą gazownię. W latach 1923 – 1924 wzniesiono budynek szkoły katolickiej (obecnie przedszkole), zakończono modernizację budynku szkoły miejskiej. Rozpoczęto budowę osiedla domków jednorodzinnych.
- (30) W rozwoju Miasta postawiono na turystykę i wypoczynek. W 1923 roku otwarto ośrodek sportów wodnych nad jeziorem Kalwa i strzelnicę sportową. W centrum Miasta, przy rynku, oddano do użytku hotel z restauracją i zajazdem. W Rudziskach Pasymskich uruchomiono w 1927 roku pensjonat ze stołówką i pokojami noclegowymi. W lesie miejskim udostępniono skocznię narciarską, tor saneczkowy oraz dodatkowo przejazdy dwoma statkami po jeziorze Kalwa, od stacji kolejowej przez Rudziska do Miasta.
- (31) Na koniec lat trzydziestych XX wieku w Pasymiu istniało 71 zakładów rzemieślniczych, 68 sklepów, tartaki, gorzelnia, młyn parowy, cegielnia, elektrownia, wodociąg, browar, rzeźnia, mleczarnia, a liczba ludności przekroczyła 2 tysiące osób.
- (32) II Wojna Światowa dotknęła Miasto późno, niemniej znacząco. W nocy z 22 na 23 stycznia 1945 roku, wraz z zajęciem przez Rosjan, Miasto zostało spalone, a około 30 % zabudowy legło w gruzach.
- (33) Decyzją Powiatowej Rady Narodowej z dnia 23 marca 1946 roku Pasym został pozbawiony praw miejskich oraz zdegradowany do rangi wsi. Dnia 1 czerwca 1946 roku Pasym uzyskał status stolicy gminy, w skład której wchodziło 19 wsi.

- (34)Konsekwencje pożogi wojennej wpłynęły negatywnie na stan ludności Miasta. Najstarsze na Mazurach Miasto zostało wyludnione, zarówno w wyniku przymusowych ewakuacji jak i dobrowolnych wyjazdów. Proces ponownego zasiedlania trwał kilkadziesiąt lat. Z biegiem czasu wracała ludność wysiedlona. Przybywali osadnicy z Mazowsza, Kurpi, repatrianci z Wileńszczyzny i Kresów Wschodnich. W latach 1945 – 1949 uruchomiono zakłady przemysłowe: młyn, tartak, wodociągi, mleczarnię, cegielnię, przetwórnictwo owoców i warzyw, zespół rybacki. Rozwijały się handel, rzemiosło, usługi i oświata.
- (35)Rozbudowywano infrastrukturę społeczną. Na przełomie 1949/1950 roku powołano Ochotniczą Straż Pożarną, Klub Kultury, świetlice zakładowe, zespół piłkarski "Błękitni" oraz Gminny Ośrodek Zdrowia. Zmodernizowano zakłady przemysłowe: cegielnię, młyn, mleczarnię, gorzelnię i tartak. W czerwcu 1960 roku przekształcono Mazurski Uniwersytet Ludowy w Rudziskach Pasymskich w Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy.
- (36)Od drugiej połowy lat 70-tych Pasym turystycznie wykorzystuje swoje walory przyrodnicze, w tym lasy, jeziora i dobry klimat na organizację wypoczynku i turystyki. Nad brzegami jezior: Kalwa, Leleskiego i Sasku Wielkiego powstają liczne ośrodki wypoczynkowe i pola biwakowe. W sezonie letnim 1987 roku, nad jeziorem Kalwa zlokalizowanych było 13 ośrodków wypoczynkowych i pól namiotowych, z ogólną ilością 1.393 miejsc noclegowych.
- (37)Z początkiem lat 90-tych upadła w Pasymiu większość zakładów pracy. Ze względu na nierentowność zlikwidowano też niektóre ośrodki wypoczynkowe, w tym ośrodek Mazurskiego Uniwersytetu Ludowego w Rudziskach Pasymskich.
- (38)Z dniem 1 stycznia 1997 roku Pasym ponownie otrzymał status Miasta.
- (39)Obecnie Miasto jest siedzibą władz gminy miejsko-wiejskiej. Na obszarze całej Gminy mieszka ponad 5 tys. osób, w tym ponad 2,5 tys. osób w samym Mieście.
- (40)Miasto zachowało swoje walory turystyczne, w postaci licznych zabytków i nieskażonego środowiska naturalnego. W związku z tym w sezonie turystycznym jest atrakcyjnym, choć niedocenianym jeszcze ośrodkiem wypoczynkowym.

Zabytki

- (41)Wykaz zabytków Miasta Pasym, zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie, obejmuje:
- (f) układ urbanistyczny Miasta Pasym, znajdujący się w obrębie murów obronnych,
  - (g) mury obronne,
  - (h) gotycki kościół ewangelicki z II połowy XIV wieku (najstarszy obiekt w Mieście i najstarszy tego typu na Mazurach),
  - (i) ratusz,
  - (j) park,
  - (k) kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa,

- (l) wieżę ciśnień wraz z budynkiem łaźni,
- (m) zespół dawnego młyna wodnego,
- (n) spichlerz,
- (o) karcznię (obecnie dom mieszkalny),
- (p) 28 domów.

(42)Większość z wyżej wymienionych zabytków jest w złym lub bardzo złym stanie technicznym i wymaga kosztownych zabiegów rewaloryzacyjnych.

Użytkowanie terenów

- (43)Na terenie Miasta Pasym obowiązuje 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących: teren półwyspu Ostrów, tereny przyległe do ośrodka Kalwa, teren półwyspu Korea, tereny przyległe do Gimnazjum Publicznego w Pasymiu oraz obszar znajdujący się za cmentarzem komunalnym.
- (44)Obecnie trwają prace nad planem zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru Miasta w jego granicach administracyjnych. Planowany termin ich ukończenia to koniec 2007 roku.
- (45)Zakłada się dalszy rozwój Miasta (kontynuacja zabudowy) w kierunku dworca PKP (wzdłuż ulicy Dworcowej, obecnie drogi krajowej nr 53). Niezagospodarowany teren jest dobrze skomunikowany z Miastem, istnieje możliwość doprowadzenia infrastruktury technicznej, dzięki czemu możliwe jest jego przeznaczenie na funkcje mieszkaniowe, jak również pod aktywizację gospodarczą.
- (46)W ocenie zagospodarowania przestrzennego Miasta najistotniejszymi zagadnieniami są przeznaczenie i sposób wykorzystania gruntów.
- (47)Strukturę własności oraz sposób wykorzystania gruntów w Mieście Pasym przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Struktura własnościowa gruntów w Mieście Pasym (dane w ha)

Wyszczególnienie	Ogółem	użytki rolne	grunty leśne i zadrzewione	grunty zabudowane i zurbanizowane		grunty pod wodami	nieużytki
				ogółem	w tym pod komunikacje		
grunty Skarbu Państwa	616	305	37	18	16	214	42
grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	24	0	1	16	8	0	7
grunty gminne i związków międzygminnych	173	110	3	48	30	0	12

grunty gminne przekazane w użytkowanie wieczyste	12	0	1	11	0	0	0
grunty osób fizycznych	616	478	28	59	4	0	51
grunty kościołów i związków wyznaniowych	4	1	0	3	0	0	0
grunty powiatów	10	0	0	10	10	0	0
grunty spółek prawa handlowego	63	36	12	15	0	0	0
Razem	1518	930	82	180	68	214	112

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Szczytnie

- (48) Na podstawie analizy zagospodarowania przestrzennego można stwierdzić, że Miasto zajmuje bardzo duży, w porównaniu do liczby ludności, obszar.
- (49) Jak pokazuje tabela, głównymi właścicielami gruntów zlokalizowanych w Mieście są Skarb Państwa i osoby fizyczne (po 40,6%) oraz Gmina (11,4%).
- (50) Zdecydowana większość gruntów na terenie Miasta to grunty orne (61,3%). Istotne znaczenie mają także grunty pod wodami (14,1%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (11,9%, z czego 1/3 to grunty wykorzystane pod komunikację).
- (51) Znaczna powierzchnia niezagospodarowanych terenów wskazuje na duży potencjał rozwojowy Miasta.
- (52) Konieczna jest także rewaloryzacja tzw. „starej tkanki urbanistycznej”, znajdującej się głównie w strefie Starego Miasta, która wpłynie na poprawę ładu przestrzennego.

Uwarunkowania ochrony środowiska w Mieście Pasym

- (53) Otoczenie, jak i sam obszar Miasta zdeterminowane są specyficznymi warunkami środowiskowymi.
- (54) Istotnym elementem różnorodności krajobrazowej Miasta są: łąki, pola i nieliczne obszary zadrzewione, które mają decydujący wpływ na funkcjonowanie i bogactwo lokalnych ekosystemów.
- (55) W samym Mieście ważną rolę spełniają również wody powierzchniowe, stanowiące nieodzowny element lokalnego krajobrazu.
- (56) Najczęściej spotykane w Mieście typy wód to wody płynące/cieki i wody stojące/zbiorniki. W granicach administracyjnych Miasta znajdują się 2 jeziora, rzeka Struga Młyńska i drobne kanały.
- (57) Na podstawie Rozporządzenia Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 roku w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu (OCHK) teren Gminy Pasym, z wyjątkiem Miasta, został zaliczony do 39. Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego i 40. Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko – Ramuckiej. Podstawowe dane, o obszarach chronionych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Podstawowe dane o obszarach chronionych

Nazwa obszaru chronionego	Powierzchnia (ha)	Użytkowanie i pokrycie terenu obszaru chronionego (km ²)			
		lasy	grunty rolne	wody pow.	tereny zabud.
1.Obszar całej gminy za wyjątkiem Miasta Pasym	13 387	4 789	6 094	1 384	425

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczytnieńskiego

- (58)Obszar chroniony obejmuje teren gminy z wyłączeniem Miasta, zatem nie ma bezpośredniego wpływu na dalszy rozwój Miasta. Jednakże istnienie tego obszaru zapewni odpowiednią ochronę i właściwy stan środowiska terenom znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie Miasta.
- (59)Teren Miasta Pasym wchodzi w skład obszaru Zielonych Płuc Polski (dalej ZPP). Idea ZPP, zakładająca integrację ochrony środowiska z rozwojem gospodarczym i postępowaniem cywilizacyjnym, sformułowana została w 1983 roku. W dniu 14 września 1994 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił deklarację uznającą obszar Zielonych Płuc Polski za region, w którym należy przestrzegać zasad ekorozwoju.
- (60)Emisje NO₂ i CO wykazują tendencję wzrostową, związaną ze wzrostem ilości pojazdów poruszających się po drogach gminy, w tym m.in. w wyniku likwidacji części połączeń kolejowych. Emisja komunikacyjna oddziałuje szczególnie w centrum Miasta Pasym, w okresie letnim, na głównych trasach prowadzących do turystycznych rejonów gminy.
- (61)Pozostałe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza to lokalne i osiedlowe kotłownie, dostarczające ciepło dla potrzeb gospodarki komunalnej oraz kotłownie zakładowe, wytwarzające ciepło dla potrzeb lokalnego przemysłu.
- (62)Dla ochrony środowiska przed hałasem, a zwłaszcza terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, Rada Powiatu w Szczytnie podjęła uchwałę Nr 36/IV/2003 z dnia 26 lutego 2003 roku w sprawie wprowadzenia zakazu używania jednostek pływających z silnikami spalinowymi na niektórych wodach powiatu szczytnieńskiego. Zakazem objęto 20 jezior i rzekę Spychowska Struga.
- (63)Miasto uzyskało zgodę władz powiatu na możliwość ruchu „białej floty” na Jeziorze Kalwa, którego nabrzeża znajdują się w granicach Miasta.
- (64)Naturalne warunki przyrodniczo – klimatyczne, rzeźba terenu, warunki geomorfologiczne, występowanie zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz lokalnych kopaliny w znacznym stopniu wpływają na gospodarkę gminy. Uwarunkowania ekofizjograficzne, jako wiodące gałęzie gospodarki gminy, preferują: rolnictwo, turystykę, przemysł oparty o naturalne surowce jak drewno i kopaliny (pospółka, piasek, żwir, torf). Eksploatacja kopaliny odbywać się może przy szczególnej dbałości o ochronę środowiska i równowagę biologiczną w bardzo szerokim pojęciu.
- (65)Utrzymanie naturalnego, niezniszczonego przez człowieka środowiska jest bardzo ważnym elementem zrównoważonego rozwoju gminy. Stanowi także najważniejszy czynnik wzmagający ruch turystyczny.

Infrastruktura techniczna

- (66) Na infrastrukturę techniczną Miasta składają się sieci: drogowa, wodna oraz elektryczna.
- (67) Za gospodarkę wodną i ściekową na terenie Miasta odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pasymiu.
- (68) Długość sieci wodociągowej na terenie Miasta wynosi 14,2 km. Istnieje 571 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Łącznie z sieci wodociągów korzysta 2.404 mieszkańców (94,1%).
- (69) W Gminie Pasym kanalizację sanitarną posiada tylko Miasto Pasym. System oparty jest na grawitacyjnej sieci kanalizacyjnej sanitarnej i pięciu przepompowniach ścieków. Długość sieci kanalizacji sanitarnej w Pasymiu wynosi 16,1 km. Istnieje 571 przyłączy, a z sieci korzysta 2.371 mieszkańców (92,8%).
- (70) Ścieki spływają do oczyszczalni ścieków w Pasymiu. Po oczyszczeniu ścieki są kierowane do Jeziora Kalwa, a ich ujście znajduje się w niedużej odległości od zabytkowej części Miasta i terenów rekreacyjnych. Taki stan rzeczy może niekorzystnie wpływać na bezpośrednie otoczenie, poprzez możliwość wystąpienia skażenia środowiska.
- (71) Na sieć ciepłowniczą składają się 4 lokalne kotłownie, które obsługują około 10% mieszkańców Miasta. Pozostała zabudowa jest obsługiwana indywidualnie.
- (72) Odpady komunalne powstające na terenie Miasta Pasym unieszkodliwiane są na istniejącym składowisku międzygminnym w Linowie.
- (73) Dostawcą energii elektrycznej dla Miasta Pasym jest spółka dystrybucyjna Skarbu Państwa: Zakład Energetyczny S.A. w Olsztynie, która jest właścicielem urządzeń elektroenergetycznych. Bezpośrednim eksploatatorem tych urządzeń jest Rejon Energetyczny w Szczytnie oraz Posterunek Energetyczny w Pasymiu. Główne zasilanie prowadzone jest z podstacji „GPZ 110/15 kV Szczytno”. Na terenie Miasta zlokalizowana jest rozdzielnia sieciowa „PZ 15/15 kV”.
- (74) W skład sieci komunikacyjnej Miasta Pasym wchodzi: droga krajowa 53, droga powiatowa oraz drogi gminne. Długość drogi krajowej w granicach Miasta to 5,7 km, drogi powiatowej odpowiednio - 8 km. Sieć dróg gminnych ogółem wynosi 58 km, w tym o nawierzchni utwardzonej 7,6 km.
- (75) Drogi wewnętrzne są uzupełnieniem dróg publicznych. Zaliczają się do nich drogi dojazdowe do gruntów rolnych i obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców.
- (76) Poza komunikacją drogową, na terenie Miasta, znajdują się liczne ścieżki oraz oznakowane i nieoznakowane trasy rowerowe.
- (77) Przez teren Miasta przebiega jednotorowa linia kolejowa, Olsztyn – Szczytno, ze stacją w Pasymiu. Szynobusy obsługujące linię zapewniają szybką, łatwą oraz komfortową podróż pomiędzy miastami.

Identyfikacja problemów

- (78) Do zidentyfikowanych problemów w zakresie zagospodarowania przestrzennego należą:

- (a) zły stan techniczny zabytków,
- (b) znaczna degradacja przestrzenna i funkcjonalna centrum Miasta,
- (c) mała ilość terenów zielonych i zadrzewionych w Mieście,
- (d) brak funkcjonalnego połączenia dworca kolejowego z centrum Miasta,
- (e) zły stan dróg lokalnych,
- (f) zagrożenie skażenia środowiska Jeziora Kalwa,
- (g) brak terenów terenów rekreacyjno – sportowych,
- (h) niewykorzystany potencjał turystyczno – wypoczynkowy Miasta,
- (i) niewykorzystany potencjał walorów historycznych Miasta.

Gospodarka

- (79) Analiza sfery gospodarczej została przeprowadzona w odniesieniu do liczby i struktury podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Miasta Pasym.
- (80) Stan gospodarki w Mieście nie jest zadowalający. Spowodowane jest to małą aktywnością gospodarczą mieszkańców oraz sytuacją w zakresie zagospodarowania przestrzennego (w szczególności uwarunkowaniami przyrodniczymi).
- (81) Dane dotyczące zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, w podziale na sektor prywatny i publiczny, prezentuje poniższa tabela.

Tabela 3 Pracujący na terenie Miasta Pasym w 2003 roku

Wyszczególnienie	2003	
	liczba	udział w %
Pracujący ogółem, w tym	336	100,0
w sektorze prywatnym	173	51,5
w sektorze publicznym	163	48,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

- (82) Jak wynika z tabeli, liczba osób zatrudnionych na terenie Miasta w roku 2003 była bardzo niska i nie przekraczała 20% ludności w wieku produkcyjnym. Również struktura zatrudnienia nie była korzystna – liczba osób pracujących w sektorze prywatnym tylko nieznacznie przekraczała liczbę zatrudnionych w sektorze publicznym.
- (83) Mała liczba osób pracujących jest uwarunkowana również małą liczbą przedsiębiorstw.
- (84) Liczbę i strukturę podmiotów gospodarczych wg sektorów własności na terenie Miasta Pasym przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w Mieście Pasyw w latach 2002-2005

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005
Podmioty gospodarcze ogółem, w tym	189	195	196	199
sektor publiczny	10	11	10	10
sektor prywatny	179	184	186	189
Wskaźnik przedsiębiorczości ¹	7,39	7,68	7,77	7,89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

(85) Jak pokazuje tabela, liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Miasta Pasyw na koniec 2005 roku nie przekraczała 200. W analizowanym okresie ich liczba wzrosła o 5%. Zdecydowaną większość – średnio 95% ogólnej liczby podmiotów – stanowiły te z sektora prywatnego.

(86) Wskaźnik przedsiębiorczości kształtował się na stosunkowo niskim poziomie i w analizowanym okresie wzrósł niewiele, z poziomu 7,39% do 7,89%. Niemniej jest on wyższy zarówno od średniej dla powiatu szczywieńskiego (6,90%), jak i całego województwa warmińsko – mazurskiego (7,71%).

(87) Strukturę podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Struktura podmiotów gospodarczych sektora prywatnego w Mieście Pasyw w latach 2002 – 2005.

Wyszczególnienie	2002		2003		2004		2005	
	liczba	udział w %	liczba	udział w %	liczba	udział w %	liczba	udział w %
Podmioty sektora prywatnego ogółem, w tym	179	100,0	184	100,0	186	100,0	189	100,0
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	153	85,5	158	85,9	160	86,0	161	85,2
spółki handlowe	8	4,4	8	4,3	8	4,3	8	4,2
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	1,7	3	1,6	3	1,6	3	1,6
Spółdzielnie	1	0,6	1	0,5	1	0,5	1	0,5
Fundacje	0	0	0	0	0	0	0	0
stowarzyszenia i organizacje społeczne	5	2,8	6	3,3	7	3,8	7	3,7
Inne	9	5,0	8	4,3	7	3,8	9	4,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

(88) W strukturze podmiotów sektora prywatnego dominujący udział w badanym okresie miały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w 2005 roku ponad 85%. Warto podkreślić, że trwały wzrost liczby stowarzyszeń i organizacji społecznych (wzrost z poziomu 2,8% do 3,7%).

¹ Wskaźnik przedsiębiorczości - relacja liczby podmiotów gospodarczych ogółem do liczby 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

(89) Tabela poniżej przedstawia strukturę podmiotów gospodarczych według sekcji PKD.

Tabela 6 Liczba podmiotów gospodarczych w Mieście Pasym wg sekcji PKD w latach 2002 – 2005.

Wyszczególnienie	2002		2003		2004		2005	
	o gół em	se kt or pr y w at ny	o gół em	se kt or pr y w at ny	o gół em	se kt or pr y w at ny	o gół em	se kt or pr y w at ny
Ogółem, w tym	189	179	196	186	199	189	199	189
rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo	7	7	11	11	15	15	15	15
rybactwo	1	1	1	1	1	1	1	1
górnictwo	0	0	0	0	0	0	0	0
przetwórstwo przemysłowe	17	17	19	19	19	19	19	19
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	0	0	0	0	0	0	0	0
budownictwo	33	33	33	33	33	33	33	33
handel, naprawa	47	47	47	47	44	44	44	44
hotele i restauracje	14	14	13	13	10	10	10	10
transport, gospodarka magazynowa, łączność	15	15	13	13	15	15	15	15
pośrednictwo finansowe	9	9	10	10	10	10	10	10
obsługa nieruchomości	19	17	18	17	18	17	20	19
administracja publiczna, obrona narodowa, ubezpieczenia	3	1	3	1	3	1	3	1
edukacja	3	0	3	0	3	0	4	1
ochrona zdrowia i pomoc społeczna	9	7	9	7	9	7	9	7
działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, inna	12	11	14	12	16	14	16	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

(90) W strukturze podmiotów gospodarczych wg PKD, na koniec 2005 roku, największy udział miały te zajmujące się handlem i naprawą (22,1%), budownictwem (16,6%), przetwórstwem przemysłowym i obsługą nieruchomości (po 9,5%). Spośród sektorów najwyższą dynamikę wykazały w analizowanym okresie następujące sekcje: rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo (wzrost o 114,3%), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, inna (wzrost o 33,3%), hotele i restauracje (spadek o 28,6%), oraz przetwórstwo przemysłowe (wzrost o 11,8%).

(91) Analiza podmiotów gospodarczych wg PKD wskazuje na zmniejszającą się ilość tych zajmujących się usługami turystycznymi, jak hotelarstwo i restauracje. Biorąc pod uwagę podejmowane przez władze Miasta i regionu działania ukierunkowane na rozwój turystyki, obserwowane zjawisko należy uznać za niepokojące. Wzrost w sekcji działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, inna świadczy o pozytywnym kierunku rozwoju aktywności społeczności lokalnej.

(92) Do największych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w Mieście należały: Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Kompania Mazurska Pasym Sp. z o.o., Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy "Kalwa" w Pasymiu, Bank Spółdzielczy w Szczytnie Oddział w Pasymiu, Xella Polska Sp. z o.o., Kobus, KROLSAN, NOVUM, Picaro.

(93) Zakłada się, że rozwój ekonomiczny Miasta będzie bazował na branży turystycznej i usługach okołoturystycznych, aktywizujących lokalną przedsiębiorczość, przy aktywnym wsparciu pozostałych branż nie ingerujących w środowisko naturalne.

Identyfikacja problemów

(94) Główne problemy w sferze gospodarczej zdefiniowane dla Miasta to:

- (a) mała liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Miasta,
- (b) malejąca liczba podmiotów związanych z branżą turystyczną i usługami okołoturystycznymi,
- (c) stosunkowo duża koncentracja podmiotów w sektorach handlu i napraw oraz budownictwie,
- (d) stosunkowo duża liczba zatrudnionych w sektorze publicznym, w porównaniu do sektora prywatnego,
- (e) niska przedsiębiorczość wśród społeczności lokalnej,
- (f) brak infrastruktury technicznej niezbędnej do realizacji inwestycji.

Sfera społeczna

(95) Analiza sfery społecznej została przeprowadzona w zakresie mieszkalnictwa, mieszkańców, oświaty i kultury, grup społecznych wymagających wsparcia, bezrobocia, przestępczości i organizacji pozarządowych. Wyniki analiz dla poszczególnych części przedstawiają kolejne podrozdziały.

Mieszkalnictwo

(96) Podstawowe informacje dotyczące zasobów mieszkaniowych Miasta Pasym, tj. liczby mieszkań, izb, powierzchni użytkowej, a także ich struktury własnościowej, prezentuje poniższa tabela.

Tabela 7 Podstawowe informacje charakteryzujące zasoby mieszkaniowe Miasta Pasym (stan na 31 grudnia 2005 roku)

Właściciel	Liczba		Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²
	mieszkań	izb			

Ogółem, w tym własność:	768	3.118	57.752	4,06	75,20
gminna	168	494	8.115	2,94	48,30
spółdzielni mieszkaniowych	0	0	0	0	0
zakładów pracy	19	53	835	2,80	43,95
TBS	0	0	0	0	0
osób fizycznych	575	2.537	48.121	4,41	83,69
Własność innych podmiotów	6	34	681	5,67	113,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

(97) Według stanu na koniec 2005 roku zdecydowana większość mieszkań była własnością osób fizycznych (74,9%), w dalszej kolejności gminy (21,9%) i zakładów pracy (2,5%). Pozostała część mieszkań należała do innych podmiotów. Należy podkreślić, że w Mieście brak było mieszkań należących do spółdzielni mieszkaniowych i budownictwa społecznego.

(98) Na terenie Miasta nie ma formalnie zarejestrowanych wspólnot mieszkaniowych. Powszechną praktyką jest współpraca prywatnych właścicieli pojedynczych mieszkań, znajdujących się w tym samym budynku, jednak ze względu na wymogi formalne i pojawiające się koszty administrowania obiektami nie następuje faktyczna rejestracja wspólnot.

(99) Wyposażenie zasobów mieszkaniowych Miasta Pasym w instalacje przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8 Struktura mieszkań Miasta Pasym pod względem wyposażenia w instalacje

Rodzaj instalacji	Liczba mieszkań	Wskaźnik % ogółu mieszkań wyposażonych w instalacje
Mieszkania ogółem, w tym wyposażone w	768	100,0
wodociąg	757	98,6
ustęp spłukiwany	730	95,1
łazienkę	701	91,3
gaz sieciowy	0	0,0
centralne ogrzewanie	578	75,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

(100) Na koniec 2005 roku większość mieszkań zlokalizowanych na terenie Miasta była wyposażona w wodociąg oraz kanalizację (odpowiednio 98,6% i 95,1%).

(101) Większość zasobów mieszkaniowych w Mieście jest skoncentrowana w rejonie Starego Miasta i Osiedla Ostrów. Zabudowa Starego Miasta jest w znacznym stopniu zdekapitalizowana, zły stan techniczny wskazuje na konieczność przeprowadzenia remontów i modernizacji, zarówno budynków, jak i tkanki mieszkaniowej.

Mieszkańcy

(102) Charakter Miasta tworzą jego mieszkańcy. Pasym, w porównaniu z innymi miastami, zajmuje stosunkowo duży obszar, lecz liczba jego mieszkańców jest niewielka.

(103) Poniższa tabela prezentuje liczbę oraz strukturę ludności Miasta Pasym według płci.

Tabela 9 Ludność Miasta Pasym w latach 2002 – 2005.

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005
Ludność posiadająca stałe miejsce zameldowania, w tym:	2 512	2 508	2 508	2 541
Kobiety	1 288	1 285	1 290	1 301
Mężczyźni	1 224	1 223	1 218	1 240
Ludność posiadająca faktyczne miejsce zamieszkania, w tym:	2 558	2 538	2 522	2 555
Kobiety	1 309	1 301	1 295	1 307
Mężczyźni	1 249	1 237	1 227	1 248

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

(104)W badanym okresie 2002 – 2005 liczba ludności Miasta Pasym oscylowała na poziomie nieznacznie przekraczającym 2,5 tysiąca. Feminizacja społeczeństwa była nieznaczna, na 100 mężczyzn statystycznie przypadało 105 kobiet (odpowiednio 107 dla całej Polski).

(105)Dane dotyczące ruchu naturalnego i migracyjnego w Mieście prezentuje poniższa tabela.

Tabela 10 Ruch naturalny i migracyjny w Mieście Pasym w latach 2002 – 2005.

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005
Urodzenia żywe	25	11	20	37
Zgony ogółem, w tym	19	20	14	19
Zgony niemowląt	0	0	0	0
Przyrost naturalny	6	-9	6	18
Zameldowania	35	43	20	39
Wymeldowania	22	38	26	24
Saldo migracji	13	5	-6	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

(106)W 2005 roku, w porównaniu do roku 2002, liczba urodzin żywych była wyższa o 48%. Niższa liczba zgonów w porównaniu do urodzeń żywych spowodowała, że w badanym okresie, poza rokiem 2003, przyrost naturalny był dodatni (łącznie +27osób).

(107)W analizowanym okresie liczba osób nowo zameldowanych, poza rokiem 2004, przewyższała liczbę wymeldowań. Dzięki temu saldo migracji w całym okresie było dodatnie i wyniosło +27 osób.

(108)Dodatnie saldo migracji wraz z dodatnim przyrostem naturalnym determinowały niewielki wzrost liczby ludności zamieszkujących Miasto Pasym.

(109)Strukturę ludności Miasta Pasym według wieku i płci pokazuje poniższa tabela.

Tabela 11 Ludność Miasta Pasym według grup wiekowych i płci w latach 2003 – 2005

Ludność w wieku	2003			2004			2005		
	ogółem	w tym kobiet	udział w %	ogółem	w tym kobiet	udział w %	ogółem	w tym kobiet	udział w %
Razem	2 538	1 301	51,3	2 522	1 295	51,3	2 555	1 307	51,2

0 - 4	99	41	41,4	93	47	50,5	104	48	46,2
5 - 9	142	75	52,8	123	57	46,3	130	63	48,5
10 - 14	205	86	42,0	200	93	46,5	199	92	46,2
15 - 19	257	153	59,5	242	130	53,7	227	116	51,1
20 - 24	242	131	54,1	248	138	55,6	248	144	58,1
25 - 29	202	93	46,0	207	101	48,8	226	111	49,1
30 - 34	152	81	53,3	148	76	51,4	156	80	51,3
35 - 39	171	86	50,3	167	85	50,9	154	77	50,0
40 - 44	220	108	49,1	209	99	47,4	198	98	49,5
45 - 49	243	116	47,7	249	124	49,8	254	128	50,4
50 - 54	190	99	52,1	193	98	50,8	191	97	50,8
55 - 59	114	52	45,6	139	62	44,6	159	71	44,7
60 - 64	86	46	53,5	79	44	55,7	83	42	50,6
65 - 69	70	38	54,3	76	41	53,9	69	34	49,3
70 i więcej	145	96	66,2	149	100	67,1	157	106	67,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

(110) Jak pokazuje tabela, w analizowanym okresie struktura wiekowa ludności Miasta nie uległa zasadniczym zmianom. Największa liczba ludności występowała w grupach wiekowych 45 – 49, 15 - 19 i 20 – 24, co świadczy o dużym potencjale ludnościowym Miasta. Dane potwierdzają obserwowane w całym kraju zjawisko starzenia się społeczeństwa. Rośnie z roku na rok długość życia i tym samym rośnie liczba mieszkańców Miasta w przedziale wiekowym 70 lat i więcej.

(111) Strukturę ludności, w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe, prezentuje poniższa tabela.

Tabela 12 Liczba ludności Miasta Pasym według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2003 – 2005.

Wyszczególnienie	2003		2004		2005	
	liczba	w tym kobiet	liczba	w tym kobiet	liczba	w tym kobiet
Ludność ogółem, w tym	2 538	1 301	2 522	1 295	2 555	1 307
w wieku przedprodukcyjnym	605	294	566	271	574	273
w wieku produkcyjnym	1 672	827	1 687	839	1 713	852
w wieku poprodukcyjnym	261	180	269	185	268	182
Wskaźnik obciążenia ekonomicznego ²	51,8		49,5		49,2	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

(112) Z powyższych danych wynika, że Miasto Pasym jest miastem demograficznie młodym. Udział osób w wieku produkcyjnym w łącznej liczbie mieszkańców Miasta wyniósł na koniec 2005 roku 67%, ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 22,5%, a w wieku poprodukcyjnym tylko 10,5%.

(113) W strukturze osób w wieku poprodukcyjnym przeważały kobiety, w odniesieniu do wieku przedprodukcyjnego nieznacznie przeważali mężczyźni. W grupie produkcyjnej rozkład był w miarę równomierny.

(114) Wskaźnik obciążenia ekonomicznego w okresie analizy ulegał stopniowemu obniżeniu, z poziomu 51,8 do 49,2, co spowodowane było wzrostem liczby ludności w wieku produkcyjnym.

² Wskaźnik obciążenia ekonomicznego oznacza liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Oświata i kultura

- (115) Zapewnienie odpowiedniego poziomu oświaty i kultury jest jednym z głównych zadań samorządowych.
- (116) Wychowanie przedszkolne na terenie Miasta odbywało się w ramach 1 przedszkola. Nauka na poziomie podstawowym realizowana była w 1 szkole podstawowej, a nauka na poziomie ponadpodstawowym – odpowiednio w 1 gimnazjum.
- (117) Wykaz placówek oświatowych w Pasymiu prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13 Placówki oświatowe na terenie Miasta Pasym

Rodzaj placówki	Adres	Ilość oddziałów	Liczba uczniów	W tym niepełnosprawnych
Przedszkole w Pasymiu	Ul. Dworcowa 25	3	63	0
Szkoła Podstawowa im W. Kętrzyńskiego	Ul. Ogrodowa 1	14	324	9
Zespół Szkół w Pasymiu, Publiczne Gimnazjum	Ul. Jana Pawła II 4	11	287	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z raportu subwencyjnego z dnia 11.04.2007

- (118) W jedynym przedszkolu w Mieście funkcjonowały 3 oddziały, do których uczęszczało 63 dzieci (dane z kwietnia 2007 roku).
- (119) W gimnazjum oprócz 11 oddziałów ogólnych istniały także 2 oddziały sportowe, do których uczęszczało łącznie 51 uczniów.
- (120) W szkołach podstawowej i gimnazjalnej uczyło się w sumie 652 uczniów (dane z kwietnia 2007 roku).
- (121) Biorąc pod uwagę dodatni przyrost naturalny w Mieście, można prognozować w miarę stabilną sytuację pod względem liczby dzieci w przedszkolu, a co za tym idzie w szkole.
- (122) Szansę rozwoju oświaty na terenie gminy należy upatrywać w powołaniu szkoły ponadgimnazjalnej. Dotychczasowe próby zorganizowania oddziału, z powodu braku wystarczającej liczby chętnych, nie powiodły się. Niemniej władze Miasta i gmin ościennych oraz przedstawiciele oświaty podejmują działania, mające na celu wypromowanie tego pomysłu wśród rodziców uczniów istniejącego gimnazjum.
- (123) Główną rolę kulturotwórczą w Mieście Pasym pełnią dwie instytucje: Miejski Ośrodek Kultury i Sportu oraz Miejska Biblioteka Publiczna.
- (124) Miasto Pasym za sprawą prężnie działającego MOKiS-u organizuje liczne imprezy oraz przedsięwzięcia kulturalne na terenie Miasta. Wśród najważniejszych znajdują się imprezy cykliczne: „Wianki” (Noc Świętojańska), „Kalwanalia”

(przeгляд ruchu artystycznego), „Dni Pasymia”, „Święto Plonów” (dożynki) oraz znane nie tylko w kraju Międzynarodowe Koncerty Muzyki Organowej i Kameralnej (organizowane przez Parafię Ewangelicko-Augsburską w Pasymiu).

- (125)W życiu kulturalnym Miasta aktywnie uczestniczą również szkoły podstawowe i gimnazjum, które biorą udział w przygotowaniu imprez wewnętrznych jak również przygotowują programy prezentowane dla ogółu mieszkańców z okazji świąt i rocznic.
- (126)Obecnie na terenie Miasta znajduje się jeden obiekt zapewniający odpowiednie warunki do organizowania dużych imprez – sala gimnastyczna gimnazjum. Pozostałe obiekty użyteczności publicznej znajdują się w złym stanie technicznym i wymagają podjęcia działań zmierzających do poprawienia ich wyglądu zewnętrznego jak i modernizacji wewnątrz.

Grupy społeczne wymagające wsparcia

- (127)Występowanie na terenie Miasta problemów społecznych, wymagających interwencji, potwierdzają dane Miejskiego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pasymiu. Wynika z nich, że główne problemy społeczne na terenie Miasta koncentrują się w rejonie ulic Tylnej i Jedności Słowiańskiej (okolice Rynku) oraz okolicach stacji kolejowej.
- (128)W 2006 roku z pomocy społecznej skorzystało 409 rodzin, liczących łącznie 1.328 osób. Spośród nich, 49 osób było uprawnionych do zasiłku stałego, a 360 osób korzystało z pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, okresowych, na dożywianie i innych.
- (129)Powody przyznania pomocy społecznej w podziale na liczbę rodzin i osób w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Powody przyznania pomocy na terenie Miasta i Gminy Pasym w roku 2006

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie
	Ogółem	W tym na wsi	
Ubóstwo	31	19	46
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	16	132
W tym: wielodzietność	10	6	66
Bezrobocie	175	104	563
Niepełnosprawność	138	89	396
Długotrwała lub ciężka choroba	35	13	101
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	116	61	541
W tym: rodziny niepełne	46	14	167
rodziny wielodzietne	71	45	381
Przemoc w rodzinie	7	4	28
Alkoholizm	80	34	219
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	2	6
Brak umiejętności przystosowania do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Pasymiu

- (130)Z powyższych danych wynika, że największe patologie, które dotyczyły Miasto i Gminę na koniec 2006 roku to bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w

sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm.

(131)Niestety prowadzone przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pasymiu statystyki nie pozwalają na wyodrębnienie danych dla samego Miasta.

(132)Na koniec 2006 roku w Mieście mieszkały 143 osoby niepełnosprawne, w tym 67 dzieci. Zdecydowana większość z nich była beneficjentami pomocy społecznej.

Bezrobocie

(133)Najistotniejszym problemem dotyczącym mieszkańców Pasymia jest brak miejsc pracy na terenie Miasta. Bezrobocie wynika w dużej mierze z niezaradności samych mieszkańców. Zjawisko bezrobocia jest ograniczane przez możliwość podjęcia pracy w pobliskich miastach (Olsztyn, Szczytno).

(134)Dane na temat osób bezrobotnych w Mieście prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15 Struktura osób bezrobotnych zamieszkałych na terenie Miasta Pasym zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych 31.12.2002 r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2003 r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2004 r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2005 r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2006 r.	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Liczba bezrobotnych ogółem	320	173	301	167	271	140	279	151	240	141
W tym z prawem do zasiłku	70	25	60	25	55	13	72	29	52	28
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	206	127	201	122	165	99	164	97	149	93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Szczytnie

(135)Jak wynika z tabeli, na koniec 2006 roku zarejestrowanych było 240 bezrobotnych, w tym 141 kobiet. Prawo do zasiłku przysługiwało 52 osobom, a 149 zostało uznanych za długotrwale bezrobotne.

(136)W analizowanym okresie liczba bezrobotnych zarejestrowanych spadła o 25%. Szczególnie pozytywnie należy ocenić spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych, tj. tych które pozostawały bez pracy łącznie przez okres 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat.

(137)W strukturze osób bezrobotnych dominowały kobiety, które stanowiły 58,75% wszystkich osób zarejestrowanych.

(138)Istotnymi czynnikami, przesądzającymi o możliwości znalezienia pracy, są wiek i wykształcenie. Strukturę osób bezrobotnych wg tych kryteriów przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 16 Struktura osób bezrobotnych wg wieku zamieszkałych na terenie Miasta Pasym - zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie

Wiek bezrobotnych w latach	Liczba bezrobotnych 31.12.2002r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2003r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2004r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2005r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2006r.	
	Ogółem	Kobiecy	Ogółem	Kobiecy	Ogółem	Kobiecy	Ogółem	Kobiecy	Ogółem	Kobiecy
18 -24	72	41	67	40	65	38	61	30	52	35
25 – 34	69	46	55	35	57	29	66	35	52	31
35 – 44	91	46	86	44	67	35	65	39	52	32
45 – 54	78	38	79	44	68	33	69	38	68	36
55 i więcej	10	2	14	4	14	5	18	9	16	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Szczytnie

Tabela 17 Struktura osób bezrobotnych wg wykształcenia zamieszkałych na terenie Miasta Pasym - zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych 31.12.2002r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2003r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2004r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2005r.		Liczba bezrobotnych 31.12.2006r.	
	Ogółem	Kobiecy	Ogółem	Kobiecy	Ogółem	Kobiecy	Ogółem	Kobiecy	Ogółem	Kobiecy
wyższe	11	5	5	3	8	4	8	4	8	5
policealne i średnie zawodowe	69	52	50	39	55	37	63	45	50	34
średnie ogólnokształcące	16	13	17	15	14	13	15	13	18	16
zasadnicze zawodowe	99	41	103	46	91	43	95	44	82	39
gimnazjalne i poniżej	125	62	126	64	103	43	98	45	82	47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Szczytnie

(139)Wśród osób bezrobotnych największą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 45 do 54 lat (28,33%). W analizowanym okresie sytuacja ekonomiczna większości grup wiekowych ulegała systematycznej poprawie, z wyjątkiem osób w wieku przedemerytalnym.

(140)Pod względem wykształcenia największą grupę wśród osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym (po 34,17%). Najmniejszy udział przypadła na osoby z wykształceniem wyższym i wyniósł on 3,33%.

(141)W analizowanym okresie najbardziej spadł udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, tj. o 34,4%. Liczba osób zarejestrowanych w

wykształceniem wyższym, policealnym i średnim zawodowym spadła odpowiednio o ponad 27%.

Przestępczość

(142) Miasto, ze względu na wielkość, można uznać za stosunkowo bezpieczne. Jednakże w centrum Miasta ze względu na dużą koncentrację ludności występuje nasilenie przestępczości.

(143) Działalność policji na terenie Miasta i Gminy Pasym w latach 2005 – 2006 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18 Raport z działalności policji na terenie Miasta i Gminy Pasym w latach 2005 – 2006

Wyszczególnienie	2005	2006
Liczba wykonanych służb patrolowych ogółem	389	457
a) liczba patroli pieszych	18	38
b) liczba patroli zmotoryzowanych	250	303
c) liczba obchodów	121	116
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych ogółem	190	226
a) rozbój, wymuszenie rozbójnicze, kradzież rozbójnicza	2	-
b) bójka i pobicie	5	6
c) kradzież z włamaniem	35	37
d) kradzież cudzej rzeczy	38	53
e) uszkodzenie mienia	10	8
f) nietrzeźwy kierujący pojazdami	48	62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie

(144) Jak wynika z tabeli, w 2006 roku wszczęto postępowanie w sprawie popełnienia 226 przestępstw lub wykroczeń, co stanowiło wzrost o blisko 19% w porównaniu z rokiem 2005. Można zakładać, że obserwowany wzrost był m.in. skutkiem zintensyfikowanych działań policji na terenie Miasta i Gminy, o czym świadczy większa o 17,5%, w porównaniu z poprzednim rokiem, liczba wykonanych służb patrolowych. Najwięcej spraw dotyczyło osób nietrzeźwych prowadzących pojazdy mechaniczne i kradzieży.

(145) Niestety podobnie jak w przypadku danych dotyczących pomocy społecznej, policja nie prowadzi odrębnych statystyk dla Miasta, traktując je jako składową Gminy.

(146) Na zapewnienie bezpieczeństwa w Mieście duży wpływ mają zainstalowane w kluczowych punktach kamery monitoringu miejskiego.

Organizacje pozarządowe działające na terenie Miasta Pasym

- (147) Działalność organizacji pozarządowych w znaczący sposób wpływa na rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Integruje ona lokalne społeczności oraz aktywizuje je do angażowania się w różne dziedziny życia wspólnoty.
- (148) W analizowanym okresie na terenie Miasta Pasym działały następujące organizacje pozarządowe:
- (a) Stowarzyszenie pomocy ofiarom wypadków drogowych „SOS pierwsze 5 minut”,
  - (b) Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Pasymskiej „Kalwa” – działanie na rzecz promocji Miasta Pasym,
  - (c) Stowarzyszenie „Otwarte drzwi” działające przy Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie (Domu Dziecka) w Pasymiu – opieka nad dziećmi z rodzin patologicznych oraz potrzebującymi pomocy,
  - (d) Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „Błękitni” Pasym – stowarzyszenie promujące kulturę fizyczną.
- (149) Zakres oddziaływania wyżej wymienionych organizacji pozarządowych był bardzo szeroki. Wiele z nich zajmowało się działalnością o charakterze interdyscyplinarnym, zaspokajając jednocześnie zróżnicowane potrzeby np. oświatowe, kulturalne, rekreacyjne. Na szczególną uwagę zasługują stowarzyszenia, których cele statutowe były związane z oddziaływaniem na osoby wymagające wsparcia, np. niepełnosprawnych, bezrobotnych.
- (150) Ciekawą inicjatywą było wyznaczenie sieci szlaków rowerowych przez prowadzące szczególnie intensywną działalność Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Pasymskiej „Kalwa”.

Identyfikacja problemów w sferze społecznej

- (151) Do najważniejszych problemów w sferze społecznej należy zaliczyć:
- (a) wysoki poziom bezrobocia, w tym dużą liczbę osób długotrwale bezrobotnych,
  - (b) wysoki odsetek bezrobotnych o średnim poziomie wykształcenia,
  - (c) niezaradność życiowa części społeczeństwa,
  - (d) brak szkoły/oddziału szkoły ponadgimnazjalnej,
  - (e) zły stan zasobów mieszkaniowych,
  - (f) koncentrację problemów społecznych w ścisłym centrum Miasta,
  - (g) małą liczbą obiektów kulturotwórczych i rekreacyjnych,
  - (h) brak rozwoju demograficznego Miasta.

Analiza SWOT

(152) Na podstawie przeprowadzonej powyżej charakterystyki sytuacji społeczno – gospodarczej dokonano analizy słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

Mocne strony	Słabe strony
1. Gmina dysponuje terenami o wybitnych walorach krajobrazowo – turystycznych.	1. Bezrobocie wśród mieszkańców Miasta, a co za tym idzie zła sytuacja materialna mieszkańców.
2. Bogata historia Miasta.	2. Zły stan techniczny dróg lokalnych.
3. Możliwość rozwoju przemysłu opartego na miejscowych surowcach (drewno i kopaliny: pospółka, piasek, żwir, torf).	3. Brak gazociągu.
4. Wolne obiekty i tereny do zagospodarowania.	4. Słabo rozwinięty rynek usług turystycznych.
5. Czyste środowisko naturalne.	5. Wysokie koszty dojazdu do miejscowości oferujących pracę.
6. Wolne tereny pod budownictwo mieszkaniowe.	6. Niewykorzystane możliwości turystyczno – rekreacyjne Miasta.
7. Atrakcyjne tereny wędkarskie i łowieckie.	7. Niewielka ilość małych i średnich przedsiębiorstw.
8. Możliwość rozwoju produkcji rolniczej, ekologicznej (zdrowa żywność).	8. Brak nowych inwestycji gospodarczych.
9. Zasoby siły roboczej.	9. Mała efektywność promocji Miasta.
10. Skanalizowanie Miasta.	10. Niewykorzystywanie uwarunkowań historycznych Miasta.
	11. Brak szkoły ponadgimnazjalnej.
	12. Brak atrakcyjnych miejsc pracy.
Szanse	Zagrożenia
1. Wzrost popytu na usługi turystyczne.	1. Niekorzystna sytuacja na rynku pracy.
2. Dobre położenie komunikacyjne.	2. Zła sytuacja gospodarcza w regionie.
3. Rozwój turystyki i usług towarzyszących turystyce.	3. Struktura wiekowa i słaby poziom wykształcenia bezrobotnych.
4. Rozwój handlu.	4. Konkurencja ze strony innych miejscowości.
5. Wykorzystanie atrakcyjnych miejsc czynnego wypoczynku.	5. Peryferyjne położenie w stosunku do głównego skupiska ruchu turystycznego Mazur.
6. Rozwój agroturystyki i informacji turystycznej.	
7. Programy pomocowe dla gmin i nakłady Unii Europejskiej na rozwój obszarów wiejskich, jak również „Ściany Wschodniej”.	
8. Rozwój alternatywnych, pozarolniczych źródeł utrzymania mieszkańców wsi.	
9. Uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	

3. Konsultacje społeczne

Wprowadzenie

(153) Konsultacje społeczne przeprowadzono w okresie od kwietnia do maja 2007 roku. Polegały one na udostępnieniu mieszkańcom Miasta celowo opracowanej ankiety do wypełnienia. Ankietę zamieszczono na stronie internetowej Urzędu Miasta Pasy, jak również dostarczano mieszkańcom osobiście. Do wypełnienia ankiet zaproszeni zostali wszyscy mieszkańcy. Przyjęta przez Zespół ds. rewitalizacji metoda konsultacji społecznych miała na celu upowszechnienie informacji na temat samej rewitalizacji i możliwości, jakie stwarza mieszkańcom Miasta w zakresie jej przestrzennego, gospodarczego i społecznego ożywienia. Zadaniem respondentów było wskazanie głównych przyczyn degradacji Miasta oraz kategorii interwencji, które ich zdaniem należy uznać za priorytetowe (wzór ankiety zamieszczono w Załączniku nr 2).

(154) W konsultacjach społecznych wzięło udział łącznie 25 osób.

Wyniki ankiet

(155) Ankietę wypełniło 25 osób uczestniczących w konsultacjach.

(156) Na pytanie „Jaki obszar Miasta powinien być Pana(i) zdaniem poddany procesowi rewitalizacji?”

- (a) 17 (68%) respondentów wskazało na Rynek i Stare Miasto.
- (b) 10 (40%) respondentów wymieniło plażę i tereny nad Jeziorem Kalwa.
- (c) Pozostali respondenci wskazywali między innymi na tereny: targowiska, stacji PKP, pojedynczych ulic w centrum Miasta, ścieżek rowerowych.
- (d) Procentowa liczba odpowiedzi nie sumuje się do 100%, ponieważ pytanie było otwarte, respondenci sami wskazywali obszar, który ich zdaniem powinien zostać poddany procesowi rewitalizacji.

(157) Na pytanie „Czy Pana(i) zdaniem naszemu Miastu potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzennie – środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Pasy?” Wszyscy respondenci odpowiedzieli „zdecydowanie TAK” (100%).

(158) Na pytanie „Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar Miasta jest zdegradowany?”

- (a) Najczęściej udzielanymi odpowiedziami były: „brak miejsc pracy” (30% wskazań jako problem najistotniejszy), „zły stan dróg i komunikacji” (21%), „zły stan zabytków” (18%), „słabo rozwinięta baza turystyczna i wypoczynkowa” (15%).

(159) Na pytanie „Jakie problemy ekonomiczne, w związku z tymi projektami, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?”

- (a) Najczęściej wskazywano na: „brak miejsc pracy” (44%), „brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw” (13%), „niewystarczająca ilość i niski standard mieszkań” (13%), „niewielka ilość (mała aktywność) małych i średnich przedsiębiorstw (13%).

(160) Na pytanie „Jakie problemy społeczne, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?”

- (a) Najczęściej wskazywano na: „bezrobocie”(37%), „biedę” (22%), „niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy (przekwalifikowanie, szkolenia)” (12%), „alkoholizm” (7%).

(161)Na pytanie „Jakie problemy związane z jakością życia, na wskazanym terenie chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?”

- (a) Najwięcej respondentów wskazało na: „zły stan estetyczny otoczenia” (30%), „zły stan infrastruktury wokół budynków” (19%), „słabą samoorganizację społeczną i współpracę między mieszkańcami a władzami publicznymi”(19%).

(162)Na pytanie „Jakie zostaną osiągnięte efekty, według Pana(i), w związku z tymi projektami, w procesie rewitalizacji?”

- (a) Najwięcej respondentów wskazało na: „zwiększenie miejsc pracy” (22%), „przyciągnięcie dużych inwestorów” (17%), „rozwój małej i średniej przedsiębiorczości” (15%), „poprawienie jakości i estetyki środowiska naturalnego” (9%).

(163)Na pytanie „Na jakie przedsięwzięcia, które zamierzałby Pan(i) zrealizować w ramach programu rewitalizacji w obrębie posiadanych nieruchomości, chciałby Pan(i) otrzymać wsparcie finansowe?”

- (a) Najczęściej respondenci wymieniali: remont placów, ulic i chodników (35%), budowę mieszkań (29%), rozwój przedsiębiorczości (23%), uporządkowanie plaży (18%), udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (12%).

- (b) Procentowa liczba odpowiedzi nie sumuje się do 100%, ponieważ pytanie było otwarte, respondenci sami wskazywali przedsięwzięcia, które ich zdaniem powinny zostać objęte programem rewitalizacji.

(164)Sondaż społeczny pozwolił wskazać konkretne problemy ekonomiczne, społeczne oraz przestrzenne, które powinny zostać rozwiązane w procesie rewitalizacji.

(165)Najczęściej pojawiającym się problemem było bezrobocie i to właśnie jego wyeliminowanie mieszkańcy Miasta traktowali jako działanie priorytetowe.

(166)Pozostałe, równie istotne, problemy to zły stan techniczny obiektów zabytkowych oraz nawierzchni dróg i chodników.

(167)Respondenci wyrażali też nadzieję na polepszenie się sytuacji gospodarczej Miasta i regionu, a tym samym zmniejszenie problemu ubóstwa.

Zakończenie

(168)Wszyscy uczestnicy konsultacji wykazali przekonanie, że Miastu potrzebny jest program rewitalizacji. (100% uczestników odpowiedziało „Zdecydowanie TAK”).

(169)Zdefiniowane przez mieszkańców Miasta problemy powinny zostać uwzględnione w procesie rewitalizacji w celu kontynuacji zrównoważonego rozwoju Miasta.

4. Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Pasym. Powiązania Programu ze strategicznymi dokumentami dotyczącymi rozwoju regionu i Miasta.

Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Pasym

(170) Celem generalnym Programu jest ożywienie społeczne i gospodarcze Miasta Pasym poprzez rewitalizację wybranych obszarów zdegradowanych pod względem przestrzennym, społecznym i ekonomicznym.

(171) Celowi generalnemu podporządkowane są cele strategiczne.

Cel strategiczny 1. Ożywienie społeczno – gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej.

- (i) Działanie 1.1. Porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez racjonalne zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem.
- (ii) Działanie 1.2. Odnowa budowlano – architektoniczna wraz z modernizacją urządzeń sieciowych infrastruktury technicznej w celu ożywienia społeczno – gospodarczego.
- (iii) Działanie 1.3. Współpraca z właścicielami terenów oraz opuszczonych budynków i budowli w celu dokonania rewitalizacji obiektów i nieruchomości, a tym samym doprowadzenie do odnowy gospodarczej Miasta.
- (iv) Działanie 1.4. Ułatwienie inwestowania na terenach przemysłowych.
- (v) Działanie 1.5. Wzrost inwestycji podnoszących konkurencyjność terenu.
- (vi) Działanie 1.6. Wspieranie inicjatyw mających na celu rozwój różnych dziedzin aktywności gospodarczej szczególnie związanych z turystyką.
- (vii) Działanie 1.7. Aktywizacja instytucji działających na rzecz przedsiębiorców (fundusze, cechy, stowarzyszenia, fundacje, organizacje branżowe) do podejmowania działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości na terenie Miasta.
- (viii) Działanie 1.8. Prowadzenie działań zmierzających do remontu obiektów użyteczności publicznej, stanowiących lokalną infrastrukturę społeczną.
- (ix) Działanie 1.9. Modernizacja, remont, rozbudowa istniejącej substancji mieszkaniowej.
- (x) Działanie 1.10. Tworzenie ułatwień dla osób niepełnosprawnych w poruszaniu się w przestrzeni publicznej.
- (xi) Działanie 1.11. Porządkowanie obszarów wykorzystywanych jako place, targowiska, parkingi.
- (xii) Działanie 1.12. Restauracja zieleni parkowej i przyulicznej.

Cel strategiczny 2. Rozwój kultury, turystyki i rekreacji w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Miasta.

- (i) Działanie 2.1. Odnowa zasobów dziedzictwa kulturowego.
- (ii) Działanie 2.2. Ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.
- (iii) Działanie 2.3. Poprawa stanu zagrożonych obiektów o wartości zabytkowej.
- (iv) Działanie 2.4. Renowacja i pielęgnacja zagrożonych obiektów małej architektury, pomników historii, pomników przyrody.
- (v) Działanie 2.5. Wsparcie dla odnowy zasobów mieszkaniowych stanowiących dziedzictwo kulturowe.
- (vi) Działanie 2.6. Rozbudowa bazy noclegowej i gastronomicznej ukierunkowanej na rozwój turystyki, rekreacji oraz wymagań wynikających z położenia Miasta.
- (vii) Działanie 2.7. Budowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów sportowo – rekreacyjnych.
- (viii) Działanie 2.8. Budowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów kulturalno – edukacyjnych.
- (ix) Działanie 2.9. Organizacja i promocja przedsięwzięć kulturalno – rekreacyjnych.
- (x) Działanie 2.10. Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych.
- (xi) Działanie 2.11. Tworzenie warunków dla rozwoju usług w zakresie kultury, rekreacji i turystyki.
- (xii) Działanie 2.12. Tworzenie warunków dla rozwoju partnerstwa publiczno – prywatnego.

Cel strategiczny 3. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawa możliwości komunikacyjnych w Mieście.

- (i) Działanie 3.1. Zwiększenie liczby oraz poprawa funkcjonowania ciągów komunikacyjnych.
- (ii) Działanie 3.2. Dostosowanie istniejących układów komunikacyjnych do potrzeb mieszkańców.
- (iii) Działanie 3.3. Rekultywacja i/lub odnowa terenów pokolejowych oraz pozakładowych.
- (iv) Działanie 3.4. Wprowadzenie/usprawnienie systemu monitoringu i/lub budowa (remont) oświetlenia na obszarach o zwiększonej przestępczości.
- (v) Działanie 3.5. Inicjowanie form pomocy sąsiedzkiej w celu eliminowania zagrożeń w niebezpiecznych rejonach Miasta.

(vi) Działanie 3.6. Tworzenie warunków dla rozwoju partnerstwa publiczno – prywatnego.

Cel strategiczny 4. Integracja mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

(i) Działanie 4.1. Stworzenie warunków dla powstawania placówek działających w systemie pomocy społecznej i edukacji dla osób zagrożonych marginalizacją.

(ii) Działanie 4.2. Tworzenie lokalnych centrów aktywizacji społecznej – integracja międzypokoleniowa i wzajemna edukacja.

(iii) Działanie 4.3. Podejmowanie działań wzmacniających poczucie tożsamości mieszkańców Pasymia.

(iv) Działanie 4.4. Promowanie kultury fizycznej poprzez nieodpłatne udostępnianie obiektów sportowo – rekreacyjnych dzieciom i młodzieży.

(v) Działanie 4.5. Wprowadzenie procedur umożliwiających współdziałanie organizacji pozarządowych i służb publicznych w zakresie wyrównywania szans, reorientacji zawodowej, pomocy psychologicznej dla osób potrzebujących na terenach rewitalizowanych.

(vi) Działanie 4.6. Ułatwienie orientacji na rynku pracy osobom bezrobotnym, zagrożonym bezrobociem oraz mającym trudności ze znalezieniem pracy.

(vii) Działanie 4.7. Wspieranie form aktywizacji zawodowej mieszkańców na terenie rewitalizowanym, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.

(viii) Działanie 4.8. Tworzenie programów integracji i aktywizacji dla osób niepełnosprawnych.

(ix) Działanie 4.9. Tworzenie programów aktywizacji dla seniorów (rencistów i emerytów).

(x) Działanie 4.10. Tworzenie warunków dla aktywizacji młodzieży, rozbudzania zainteresowań, zagospodarowywania czasu wolnego.

(xi) Działanie 4.11. Tworzenie warunków dla intensyfikowania działań profilaktycznych w szkołach oraz w środowiskach zagrożonych marginalizacją.

(xii) Działanie 4.12. Wspieranie edukacji ekologicznej, w szczególności młodzieży.

(xiii) Działanie 4.13. Ułatwienie dostępu do Internetu.

(xiv) Działanie 4.14. Promowanie współpracy z sektorem pozarządowym w zakresie rozwiązywania problemów bezpieczeństwa mieszkańców.

Powiązania ze strategicznymi dokumentami dotyczącymi rozwoju kraju, regionu i Miasta

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

- (172) Celem głównym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski (dalej NSRO) jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
- (173) Celem horyzontalnym jest: „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”.
- (174) Zapisy NSRO 2007 – 2013 odnoszą się szczegółowo do procesu rewitalizacji.

„Rozwój miast i wykorzystanie tkwiącego w nich potencjału jest nierozdzielnie związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, dotkniętych problemami społecznymi i gospodarczymi. Jednym z elementów rewitalizacji miast będzie wspieranie działań mających na celu renowację mieszkalnictwa na obszarach dotkniętych lub zagrożonych degradacją fizyczną i wykluczeniem społecznym. Rozwój turystyki jest szansą na wzmocnienie pozycji ośrodków metropolitalnych, a równocześnie nadanie nowej dynamiki rozwojowi ośrodkom mniejszym, peryferyjnym oraz ośrodkom o wyczerpanych dotychczasowych potencjałach rozwojowych”.

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015, dokument przyjęty przez RM w dniu 29 listopada 2006 roku

- (175) Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK) jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić.
- (176) Głównym celem Strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin. Dokument spaja wszelkie działania rozwojowe podejmowane na rzecz poprawy warunków społeczno-gospodarczych.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013

- (177) Rewitalizacji poświęcona została w całości 4 oś priorytetowa Programu, pt.: Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast, której celem jest: „Wzmocnienie miast o wysokim potencjale rozwojowym, jako atrakcyjnych centrów przedsiębiorczości, usług i zamieszkania”.
- (178) Działania w ramach Programu, skierowane są na wyeliminowanie przyczyn i skutków degradacji obszarów miejskich oraz na ich ożywienie, zarówno w aspekcie gospodarczym jak i społecznym. Obejmować będą trzy grupy zagadnień:
- (a) humanizację blokowisk,
  - (b) rewitalizację centrów miast,
  - (c) rewitalizację i adaptację terenów powojennych i przemysłowych.

- (179) Oprócz działań opisanych powyżej, w szeroko rozumianą rewitalizację wpisać można również szereg innych działań, zawartych w innych osiach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007 - 2013. Wymienić tu należy między innymi:
- (a) 1. oś priorytetową – Przedsiębiorczość, oferującą ułatwienia istniejącym i nowo powstającym podmiotom gospodarczym, w tym dostęp do kapitału poprzez systemy dotacji inwestycyjnych, tworzenie sieci kooperacyjnych itp.
  - (b) 2. oś priorytetową – Turystyka, której działania skierowane są na wspieranie projektów dotyczących budowy rozbudowy i modernizacji bazy noclegowej, infrastruktury na potrzeby turystyki kongresowej i konferencyjnej, obiektów wystawowo targowych, adaptacji obiektów dziedzictwa kulturowego (unowocześnienia form ich wykorzystania, zabezpieczenia przed zagrożeniami, zagospodarowania terenów otaczających) oraz infrastruktury sportowo - rekreacyjnej.
  - (c) 5. oś priorytetową - Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna, w zakresie rozbudowy i modernizacji dróg publicznych stanowiących dostęp do terenów przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego pod inwestycje lub umożliwiających bezpośredni dostęp do obszarów stanowiących kompleksy turystyczne i usługowe.
  - (d) 7. oś priorytetową - Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, w odniesieniu do budowy narzędzi dostępu do Internetu (w tym szczególnie sieci przewodowych).

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020

- (180) Poprawa spójności wewnętrznej województwa warmińsko-mazurskiego oznacza wyrównywanie dysproporcji rozwojowych we wszystkich aspektach: ekonomicznym, przestrzennym i społecznym. Dotyczy to warunków rozwoju przedsiębiorczości i promocji, tworzenia nowoczesnej infrastruktury technicznej i warunków do zdobywania współczesnej wiedzy. Całość tych działań ukierunkowana jest na powstawanie miejsc pracy i zmniejszenie bezrobocia oraz poprawę poziomu życia mieszkańców zarówno miast, jak i wsi.
- (181) Cele strategiczne, dla których uzasadnieniem jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Pasym, to m. in.:
- (a) Wzrost konkurencyjności gospodarki,
  - (b) Wzrost aktywności społecznej.
- (182) Cele operacyjne priorytetu: Konkurencyjna Gospodarka, które uzasadniają prace nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Pasym, to:
- (a) Wzrost konkurencyjności firm,
  - (b) Wzrost liczby miejsc pracy,
  - (c) Skuteczny system pozyskiwania inwestorów zewnętrznych,
  - (d) Wzrost potencjału turystycznego,

- (e) Wzrost konkurencyjności usług dla starzejącego się społeczeństwa,
- (f) Wzrost potencjału instytucji otoczenia biznesu.

(183) Cele operacyjne priorytetu: Otwarte Społeczeństwo, które uzasadniają prace nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Pasym, to:

- (a) Rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- (b) Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego,
- (c) Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego sprzyjającego integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu,
- (d) Wzrost dostępności mieszkań,
- (e) Poprawa jakości i ochrona środowiska.

Regionalna Strategia Innowacyjności Województwa warmińsko-mazurskiego

(184) Głównym celem Regionalnej Strategii Innowacyjności jest zwiększanie konkurencyjności Warmii i Mazur w procesie budowania potencjału gospodarczego i tworzenia nowoczesnych miejsc pracy.

(185) W myśl tak zdefiniowanego zadania działania służące podnoszeniu konkurencyjności powinny uwzględniać wartość dodaną, o jaką efekty tych działań zwiększają potencjał gospodarczy regionu. Istotnym będzie tworzenie na potrzeby przedsiębiorstw prywatnych takich warunków funkcjonowania, by mogły one w możliwie szeroki sposób, angażować się w rozwój regionalnych sieci kooperacji, tym samym zwiększając własną konkurencyjność. Sprostanie głównemu wyzwaniu będzie możliwe poprzez osiągnięcie czterech celów strategicznych:

- (a) Wzrostu kwalifikacji,
- (b) Promowaniu wysokiej jakości,
- (c) Promocji współpracy,
- (d) Budowaniu potencjału innowacyjnego.

Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie warmińsko-mazurskim

(186) Celami głównymi strategii są:

- (a) Zwiększenie kapitału inwestycyjnego w turystyce,
- (b) Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu.

(187) Osiągnięciu celów głównych służyć będą działania w zakresie:

- (a) integracji różnych dziedzin gospodarczych i społecznych na rzecz rozwoju regionu poprzez turystykę,
- (b) tworzenia warunków wzrostu konkurencyjności sektora turystyki.

Strategia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do 2015 roku

- (188)W ramach obszaru: Ochrona dziedzictwa kulturowego wyszczególniono następujące cele szczegółowe, mające bezpośrednie odniesienie do Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Pasym:
- (a) Cel szczegółowy 1. Prawidłowe warunki ochrony dziedzictwa regionalnego,
  - (b) Cel szczegółowy 3. Ochrona krajobrazu kulturowego i kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego.
- (189)W ramach obszaru: Organizacja i prowadzenie działalności kulturalnej wyszczególniono następujące cele szczegółowe:
- (a) Cel szczegółowy 1. Tworzenie warunków szerokiej oferty kulturalnej,
  - (b) Cel szczegółowy 2. Dostosowanie sieci placówek i instytucji kultury do potrzeb społeczności lokalnych,
  - (c) Cel szczegółowy 4. Stworzenie systemu profesjonalnej opieki nad kulturą ludową (grup etnicznych i regionalnych).
- (190)W ramach obszaru: Komunikacja społeczna, środki masowego przekazu w kulturze wyszczególniono następujące cele szczegółowe:
- (a) Cel szczegółowy 1. Budowanie społeczeństwa informacyjnego,
  - (b) Cel szczegółowy 2. Promocja zewnętrzna i wewnętrzna dorobku kulturalnego.

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Miasta i Gminy Pasym

(191)W ramach Strategii przyjęto następujący cel nadrzędny:

„Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia oraz zwiększenie atrakcyjności gospodarczej Gminy Pasym, przy wykorzystaniu i ochronie walorów przyrodniczych.”

(192)Cel nadrzędny będzie realizowany przez następujące cele strategiczne:

- (a) Aktywizację gospodarczą poprzez rozwój przedsiębiorczości pozarolniczej i turystyki.
- (b) Aktywną ochronę środowiska.
- (c) Poprawę sytuacji ekonomicznej ludności rolniczej oraz dostosowanie rolnictwa do potrzeb integracji ze strukturami Unii Europejskiej.
- (d) Rozwój infrastruktury technicznej.
- (e) Promocję gospodarczą Gminy.
- (f) Poprawę życia mieszkańców Gminy.

(193)Te same cele strategiczne zostały powtórzone w Planie Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Pasym na lata 2005-2013.

5. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

Okres programowania

- (194) Projektowane działania rewitalizacyjne, które zawarto w niniejszym opracowaniu będą realizowane w okresie od 2007 do 2013 roku.
- (195) Jako rok bazowy wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji przyjęto rok 2007.
- (196) Planuje się, że wszystkie projekty zostaną zakończone do 2013 roku. Termin ten dostosowany jest do okresu programowania funduszy unijnych.

Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru

- (197) Wyznaczenie obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji nastąpiło w toku prac Zespołu ds. rewitalizacji. W spotkaniach roboczych Zespołu uczestniczyli m.in.: pracownicy merytorycznych Wydziałów i jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta.
- (198) Wyznaczenie obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji zostało poprzedzone wieloaspektową analizą sytuacji w Mieście, przeprowadzoną w rozdziale 2 niniejszego dokumentu, uwzględniającą zarówno aspekty przestrzenne, gospodarcze, społeczne, jak i analizą jakościową.
- (199) Diagnoza sytuacji społeczno – gospodarczej oraz przestrzennej Miasta wraz z przeprowadzeniem konsultacji społecznych wskazała na konieczność objęcia programem rewitalizacji obszaru całego Miasta. Na trafność tego rozwiązania wskazuje także stosunkowo mała powierzchnia, jaką zajmuje Pasym. W celu skuteczniejszej realizacji procesu w ramach obszaru kryzysowego wyznaczono 5 Stref interwencji, w których będą koncentrowały się działania zmierzające do wprowadzenia ładu społeczno – gospodarczo – przestrzennego oraz podniesienia jakości życia w Mieście. Wyznaczone granice Stref interwencji są zgodne z opinią mieszkańców, wyrażoną w trakcie konsultacji społecznych.
- (200) Przy wyznaczaniu Stref interwencji obszaru rewitalizowanego zasadnicze znaczenie przypisano możliwościom przywrócenia aktywności środowisk lokalnych, stymulowanym ożywieniem przestrzennym, gospodarczym, kulturalnym oraz edukacyjnym. Przyjęto, że wyprowadzenie zdegradowanego obszaru z kryzysu i stworzenie warunków do zrównoważonego, trwałego rozwoju docelowo będzie służyło poprawie jakości życia wszystkich mieszkańców Miasta i odwiedzających je turystów. Za kluczowe uznano następujące kryteria:
- (a) występowanie obiektów zabytkowych,
  - (b) występowanie starej substancji mieszkaniowej,
  - (c) poziom koncentracji bezrobocia i nasilenia patologii społecznych,
  - (d) konieczność stworzenia warunków do obsługi ruchu turystycznego,
  - (e) brak perspektyw dla młodzieży,

- (f) możliwość wykorzystania potencjału społecznego (w tym działających w obszarze organizacji pozarządowych),
- (g) poprawę bezpieczeństwa mieszkańców Miasta,
- (h) problemy komunikacyjne,
- (i) małą ilość terenów zielonych i rekreacyjnych.

(201) Ze względu na niewielką liczbę ludności, możliwość oceny realizowanych projektów oraz ich oddziaływanie, działaniami rewitalizacyjnymi został objęty obszar całego Miasta ze szczególnym uwzględnieniem 5 Stref interwencji. W związku z tym ocena sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej przeprowadzona dla Miasta jest zarazem diagnozą obszaru kryzysowego.

(202) Opisywane Strefy zajmują znaczny obszar terenów zabudowanych Miasta. Strefą interwencji nie objęte zostało Osiedle Ostrów, które jako młode osiedle nie generuje problemów przestrzennych. Jedyny zidentyfikowany problem związany jest z bezrobociem, które wynika ze znacznej koncentracji ludności na tym terenie. Zakłada się, że problem ten zostanie zminimalizowany w drodze dyfuzji efektów procesu rewitalizacji zapoczątkowanych w pozostałych Strefach.

STREFA I – STARE MIASTO

(203) Strefa I – Stare Miasto swoim obszarem obejmuje starą część Miasta.

(204) Strefa I była najczęściej wskazywanym obszarem do objęcia programem rewitalizacji przez mieszkańców Miasta. Zamieszkuje ją około 40% mieszkańców Miasta Pasym.

(205) Strefę tą charakteryzuje występowanie zabytków o dużych walorach historycznych oraz zdekapitalizowana tkanka miejska, składająca się głównie ze starej zabudowy. Tutaj też koncentrują się główne patologie społeczne.

(206) Obszar Strefy stanowi główne centrum handlowo – usługowe zapewniające obsługę mieszkańców Miasta i Gminy oraz turystów.

(207) Na terenie strefy znajdują się między innymi: Ratusz (Urząd Miasta i Gminy), Ośrodek Zdrowia, Straż Pożarna, Posterunek Policji, Miejski Ośrodek Kultury i Sportu, szkoła podstawowa oraz dworzec PKS.

STREFA II - NADBRZEŻNA

(208) Strefa II – Nadbrzeżna swoim obszarem obejmuje nabrzeże Jeziora Kalwa wraz z plażą miejską.

(209) Obszar Strefy II wskazywany był przez mieszkańców, jako wymagający podjęcia działań rewitalizacyjnych.

(210) Obecnie brzeg Jeziora Kalwa, wraz z plażą, jest całkowicie zdegradowany i niezagospodarowany. Niezbędne jest wprowadzenie na obszar wyznaczonej strefy nowej infrastruktury oraz modernizacja już istniejącej.

(211)Obszar strefy ma duży potencjał turystyczny, dzięki walorom przyrodniczym. Istnieje możliwość zagospodarowania tych terenów w celu aktywizacji gospodarczej nastawionej na obsługę ruchu turystycznego.

STREFA III - BLOKOWISKA

(212)Strefa III – Blokowska swoim obszarem obejmuje teren Osiedla Kiepunkki.

(213)Na terenie Osiedla mieszka około 10% mieszkańców Miasta Pasym.

(214)Charakterystyczną dla tego obszaru jest zabudowa wielorodzinna, z tzw. „wielkiej płyty”. Są to głównie bloki powstałe w latach 60-tych, 70-tych i 80-tych XX wieku.

(215)Skumulowane w tej strefie problemy, na których rozwiązanie, ukierunkowane muszą zostać działania rewitalizacyjne, to przede wszystkim: zdegradowana infrastruktura mieszkalna, bezrobocie oraz ubóstwo. Dlatego działania podejmowane w tej strefie obejmować muszą remont elewacji budynków (w tym termomodernizację), modernizację infrastruktury technicznej, a także pobudzenie aktywności zawodowej mieszkańców.

STREFA IV – DWORZEC KOLEJOWY

(216)Strefa IV – Dworzec kolejowy obejmuje obszar położony na południowo-zachodnich obrzeżach Miasta.

(217)Na jego terenie znajdują się: dworzec kolejowy PKP, budynki mieszkalne i tereny przemysłowe (w tym jedyny funkcjonujący zakład przemysłowy – cegielnia).

(218)W odróżnieniu od pozostałych Stref interwencji, Strefę IV cechują inne uwarunkowania społeczno – gospodarczo – przestrzenne, głównie ze względu na występujące na jego terenie obiekty poprzemysłowe (m. in. tereny zakładów zbożowych) i kolejowe.

(219)Okolice dworca kolejowego zostały wskazane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako obszar charakteryzujący się szczególnym nasileniem patologii. W miejscu tym powinny zostać skoncentrowane działania mające na celu poprawę wizerunku Miasta ze względu na przebiegającą przez nie drogę krajową nr 53 i położony w tej strefie dworzec kolejowy.

STREFA V – DROGA (WRAZ Z TERENAMI PRZYLEGŁYMI) ŁĄCZĄCA DWORZEC Z MIASTEM

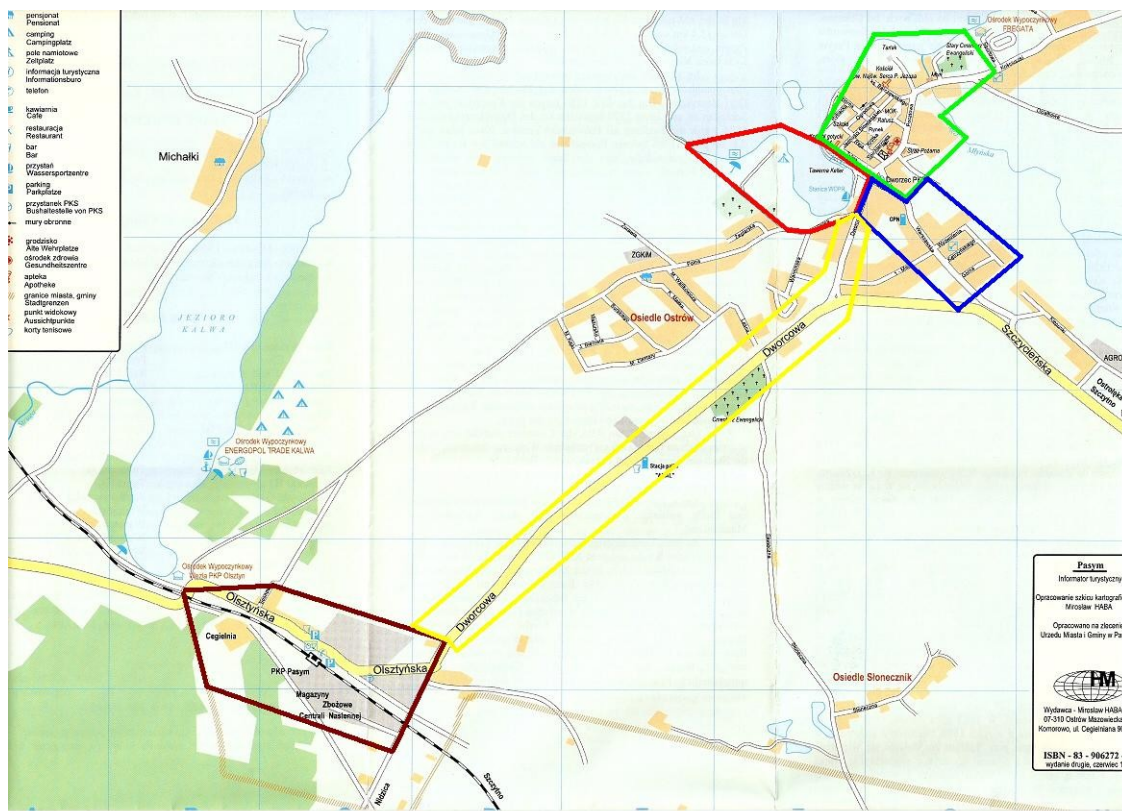
(220)Strefa V – Droga (wraz z terenami przyległymi) łącząca dworzec z Miastem, obejmuje obszar pomiędzy dworcem kolejowym a pozostałą częścią Miasta.

(221)Na terenie Strefy znajduje się nowo wybudowane gimnazjum, stacja benzynowa, cmentarz ewangelicki, a bliżej centrum także budynki mieszkalne.

(222)Głównym problemem terenu jest jego zupełne niewykorzystanie. Teren ten jest przeznaczony pod dalszy rozwój Miasta (mieszkalnictwo i aktywizacja gospodarcza).

- (223) Działania dotyczące strefy powinny koncentrować się na ożywieniu społeczno – gospodarczo – przestrzennym.
- (224) „Strefy interwencji” wyznaczone w ramach obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji, obejmującego obszar całego Miasta, przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 1 Obszar kryzysowy objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Pasym i „strefy interwencji”

Legenda:

- Granice Strefy I „Stare Miasto” – kolor zielony,
- Granice Strefy II „Nadbrzeżna” – kolor czerwony,
- Granice Strefy III „Blokowiska” – kolor niebieski,
- Granice Strefy IV „Dworzec kolejowy” – kolor brązowy,
- Granice Strefy V „Droga (wraz z terenami przyległymi) łącząca dworzec z Miastem” – kolor żółty.

PODSUMOWANIE

(225)Wybór obszaru kryzysowego do rewitalizacji zdeterminowały potrzeby wynikające z konieczności:

- (a) uporządkowania „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- (b) renowacji zabytków,
- (c) renowacji i modernizacji budynków mieszkalnych,
- (d) tworzenia warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- (e) rozwoju działalności kulturalnej i edukacyjnej,
- (f) poprawy funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego,
- (g) podniesienia estetyki przestrzeni publicznych,
- (h) przebudowy i/lub remontów publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, kulturalnych i sportowych połączonych z działalnością gospodarczą,
- (i) tworzenia stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonych obszarach Miasta.

Hierarchizacja działań i kierunków interwencji

- (226) Przy hierarchizacji działań i kierunków interwencji kierowano się przede wszystkim wyznaczonymi, w wyniku przeprowadzonych analiz, Strefami interwencji i możliwością dyfuzji, uzyskanych dzięki podejmowanym działaniom efektów, na pozostały obszar Miasta.
- (227) Przy wyborze działań w zakresie poprawy zagospodarowania przestrzennego zmierzających do modernizacji i remontów obiektów, w pierwszej kolejności, kierowano się celowością działań wynikającą z analizy sytuacji społeczno – gospodarczej Miasta, w drugiej kolejności złym stanem technicznym obiektów. Oceniano charakter obecnych funkcji jakie spełniają na rewitalizowanym obszarze (mieszkalne, gospodarcze, społeczne) oraz możliwości wprowadzenia nowych spełniających cele rewitalizacji. Ponadto brano pod uwagę posiadanie przynajmniej części dokumentacji technicznej, umożliwiającej niezwłoczne rozpoczęcie prac budowlanych, uregulowany stan własności w księgach wieczystych i brak zgłoszonych roszczeń do nieruchomości przez osoby trzecie, a także możliwość rozpoczęcia robót budowlanych bez konieczności wykwaterowania lokatorów.
- (228) Działania w sferze społeczno – gospodarczej zostały ukierunkowane przede wszystkim na te związane z rozwojem przedsiębiorczości i działalności w branży turystycznej, której rozwój przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców. Poprzez ożywienie społeczno-gospodarcze oraz napływ potencjalnych turystów społeczeństwo zintegruje się, dbając wspólnie o dalszy rozwój Miasta.
- (229) Przy wyborze obiektów infrastruktury społecznej przewidzianej do modernizacji lub budowy, w tym edukacyjnej, wypoczynkowej, rekreacyjno – sportowej i kulturalnej oraz komunikacyjnej kierowano się przede wszystkim potencjałem ich oddziaływania, przy czym preferowano te obiekty, których zakres oddziaływania wykaczał poza Strefy interwencji i stwarzał warunki lepszej dostępności nie tylko mieszkańcom Miasta, a także osobom je odwiedzającym. Ponadto, oceniano poziom wpływu na poprawę ładu i estetyki przestrzeni publicznej oraz jakości życia mieszkańców.

6. Planowane działania przestrzenne, społeczne i gospodarcze na obszarze rewitalizowanym. Projekty przewidziane do realizacji

Planowane działania przestrzenne, społeczne i gospodarcze na obszarze rewitalizowanym

- (230) W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Pasym zaplanowano do realizacji 8 projektów.

- (231) Dokonując wyboru projektów inwestycyjnych brano pod uwagę następujące kwestie:
- (a) czy projekt jest odpowiedzią na zgłaszane zapotrzebowanie społeczne wynikające z analiz przeprowadzonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji,
  - (b) czy projekt jest komplementarny względem innych,
  - (c) czy projekt znajduje się w jednej z wyznaczonych Stref interwencji,
  - (d) czy istnieje możliwość przeprowadzenia robót inwestycyjnych bez konieczności wysiedlania mieszkańców (w przypadku budynków mieszkalnych),
  - (e) czy projekt można prowadzić równolegle z pozostałymi projektami,
  - (f) czy projekt ma przygotowaną dokumentację techniczną,
  - (g) czy projektodawca dysponuje lub ma zabezpieczone prawo do korzystania z nieruchomości w celu realizacji projektu.
- (232) W Lokalnym Programie Rewitalizacji zostały ujęte tylko projekty spełniające wskazane warunki.
- (233) Zasadnicze znaczenie przy wyborze przewidzianych do realizacji projektów ma możliwość wprowadzenia na zdegradowany obszar nowych oraz podniesienie rangi już istniejących funkcji. Dotyczy to w szczególności funkcji przestrzennych, społecznych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i turystycznych.
- (234) Podejmowane działania mają na celu przede wszystkim integrację oraz poprawę jakości życia mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wyrównanie szans środowisk marginalnych, spadek bezrobocia, rozwój kultury oraz poprawę estetyki przestrzeni miejskiej.
- (235) Projekty dotyczą sfer zarówno przestrzennej jak i społeczno – gospodarczej. Wybrane projekty mają na celu wzmocnienie funkcji turystycznej, która jest głównym atutem Miasta i powinna zostać wykorzystana do jego dalszego rozwoju społeczno – gospodarczego.
- (236) Wszystkie działania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji wpłyną na podniesienie estetyki przestrzennej Miasta i tym samym poziomu oraz jakości życia mieszkańców, a także na wyrównanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
- (237) W wyniku realizacji projektów rewitalizacyjnych wzrośnie znaczenie Pasymia jako ośrodka turystycznego. Na znaczeniu zyskają jego uwarunkowania historyczne i tradycja miejsca. Mieszkańcy zostaną w sposób bezpośredni włączeni w realizację procesu rewitalizacyjnego Miasta Pasym oraz w kreowanie jego wizerunku wśród turystów. Realizacja projektów powinna wpłynąć na aktywizację zawodową mieszkańców, a co za tym idzie na wzrost jakości ich życia.

Szczegółowy opis projektów

Projekt 1. Budowa targowiska miejskiego (Strefa I „STARE MIASTO”)

Lokalizacja działania:	Pasym, ul. Pocztowa
Realizator projektu:	Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu ul. Rynek 8, 12 – 130 Pasym
Osoba kontaktowa:	Sekretarz Miasta - Jarosław Milewski sekretarz_umig@pasym.pl, tel. (0-89) 6212010
Termin realizacji projektu:	2008 – 2009
Planowane nakłady inwestycyjne w PLN:	300.000,00
Posiadane zezwolenia niezbędne do realizacji projektu:	Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Pozwolenie konserwatora zabytków na realizację przedsięwzięcia. Projekt techniczny. Trwają procedury związane z uzyskaniem pozostałych dokumentów pozwalających na realizację ww. inwestycji.

Stan obecny:

Funkcjonujące obecnie Targowisko Miejskie położone jest w strefie konserwatorskiej ochrony zabytków klasy „A”. Targowisko nie ma stałej zabudowy, całoroczny handel odbywa się z wystawionych stołów, pojazdów lub z wolnej ręki. Podstawowe niedogodności to brak oświetlenia, infrastruktury sanitarnej i parkingowej. Dodatkowo, problemy funkcjonalne i estetyczne stwarzają samochody parkowane na chodnikach i jezdni w pobliżu Targowiska, które utrudniają komunikację i stwarzają zagrożenie dla ruchu drogowego oraz pojemniki na odpady stałe. Istniejący stan rzeczy pozwala stwierdzić, że Targowisko Miejskie nie zapewnia odpowiednich warunków do prowadzenia działalności handlowej.

Przedmiot projektu:

Przedmiotem projektu jest utworzenie trwale związanych z terenem, zabudowanych pawilonów handlowych, architektonicznie wkomponowanych w otaczającą Targowisko Miejskie zabudowę. Nowo wybudowane pawilony zapewnią odpowiednie warunki sanitarne. Zostanie doprowadzona bieżąca woda, oświetlenie, możliwość odprowadzania nieczystości stałych, jak i płynnych. Przebudowana zostanie ulica Pocztowa, tym samym powstaną nowe miejsca parkingowe.

Cel realizacji projektu i uzasadnienie wyboru:

Budowa nowego Targowiska Miejskiego w Pasymiu stanowi element procesu Rewitalizacji Miasta Pasym, w zakresie 1. celu strategicznego „Ożywienie społeczno – gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej” (działania 1.2., 1.11. oraz dodatkowo 3.1. dotyczące 3. celu strategicznego). Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju drobnej przedsiębiorczości na terenie Miasta. Odpowiednio przygotowane miejsca handlowe wygenerują większy ruch klientów. Nowa zabudowa targowiska poprawi zdecydowanie estetykę przestrzeni miejskiej w strefie ochrony konserwatorskiej, tym samym zwiększy atrakcyjność turystyczną Starego Miasta. Targowisko również jako miejsce spotkań umożliwi lepszą integrację społeczności lokalnej. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa zarówno w odniesieniu do osób korzystających z targowiska, jak i uczestników ruchu drogowego w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Odpowiednie warunki sanitarne zapewnią ochronę środowiska naturalnego. Targowisko Miejskie, które służy przede wszystkim mieszkańcom, ma szansę, w swoim nowym wydaniu, wpłynąć bezpośrednio na poprawę ich jakości życia, jak i poziomu integracji.

Projekt 2. Odnowa budynku ratusza miejskiego (Strefa I „STARE MIASTO”)

Lokalizacja działania:	Pasym, ul. Rynek
Realizator projektu:	Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu ul. Rynek 8, 12 – 130 Pasym
Osoba kontaktowa:	Sekretarz Miasta - Jarosław Milewski sekretarz_umig@pasym.pl, tel. (0-89) 6212010
Termin realizacji projektu:	2008 – 2010
Planowane nakłady inwestycyjne w PLN:	300.000,00

Stan obecny:

Obecny budynek Ratusza Miejskiego powstał w 1855 roku w miejscu starego ratusza, spalonego w 1583 roku. Ratusz wzorowany jest na zamku w Babelsbergu. Zbudowany na rzucie prostokąta, sześciosiowy, posiada dwuosiowy ryzalit, przechodzący w niskie czworoboczne wieże. Całość zwieńczona jest krenelażem z małymi wieżyczkami w narożnikach. Budynek wpisany jest na listę zabytków nieruchomych, prowadzoną przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Stan techniczny Ratusza jest zły. Wymaga ona natychmiastowego remontu elewacji (odpadający połączeniami tynk stanowi zagrożenie dla osób przebywających w pobliżu budynku), wymiany stolarki okiennej i drzwiowej (drewniana stolarka uległa wraz z upływem czasu rozszczelnieniu) oraz dachu i wieżyczek (pokrycie dachowe przecieka, a wieże będące również kominami CO są w stanie wymagającym natychmiastowej interwencji)..

Przedmiot projektu:

Przedmiotem projektu jest remont elewacji zewnętrznej, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej na nową drewnianą i stylizowaną, wymiana pokrycia dachu oraz rozebranie i odbudowanie, z zachowaniem stylu, wież ratuszowych.

Cel realizacji projektu i uzasadnienie wyboru:

Odnowa budynku Ratusza Miejskiego w Pasymiu stanowi element procesu Rewitalizacji Miasta Pasym, w zakresie 2. celu strategicznego „Rozwój kultury, turystyki i rekreacji w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Miasta” (działania 2.1., 2.1., 2.3. oraz dodatkowo 1.8. dotyczące 1. celu strategicznego). Prace mają na celu przywrócenie stanu technicznego i funkcjonalnego jednego z najstarszych, o wyjątkowych wartościach historycznych, budynków w Mieście. Poprawa przestrzeni miejskiej w strefie konserwatorskiej i tym samym podniesienie estetyki Starego Miasta korzystnie wpłyną na atrakcyjność turystyczną Miasta i zwiększą ilość turystów odwiedzających Miasto. Termomodernizacja obiektu w wyniku wymiany stolarki oraz powierzchni dachu będzie miała pozytywny wpływ na ochronę środowiska, głównie w wyniku zmniejszenia emisji ciepła do atmosfery. Lepsze warunki pracy urzędników przełożą się bezpośrednio na lepszą obsługę mieszkańców, tym samym zwiększając skuteczność załatwianych spraw. Wpłynie to korzystnie na poziom aktywności społecznej w Mieście, podnosząc jakość życia mieszkańców.

Projekt 3. Poprawa funkcjonalności rynku (Strefa I „STARE MIASTO”)

Lokalizacja działania:	Pasym, ul. Rynek
Realizator projektu:	Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu ul. Rynek 8, 12 – 130 Pasym
Osoba kontaktowa:	Sekretarz Miasta - Jarosław Milewski sekretarz_umig@pasym.pl, tel. (0-89) 6212010
Termin realizacji projektu:	2008 – 2010

Planowane nakłady inwestycyjne w PLN:	3.000.000,00
Stan obecny:	
<p>Projekt dotyczy renowacji nawierzchni płyty rynku i uliczek przyległych, położonych w strefie ochrony konserwatorskiej "A". Obecnie są one pokryte spękanym i mocno zniszczonym dywanem z masy bitumicznej, a także częściowo wyłożone kostką granitową („kocie łby”). Istniejąca nawierzchnia stanowi zagrożenie bezpieczeństwa dla pieszych i osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Dodatkowo, płyta rynku pełni funkcje parkingu i dojazdu do posesji znajdujących się w centrum. Praktycznie nie istnieje zieleń miejska, poza szczytkowym klombem w centralnej części rynku.</p>	
Przedmiot projektu:	
<p>Planuje się wymianę nawierzchni placu i ulic przyległych na jednolitą, zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i pod stałym nadzorem archeologa (prawdopodobnie będzie to szlifowany kamień nawiązujący do korzeni historycznych miasta). Konieczne będzie wykonanie odwodnienia całego terenu. W ramach prac rewaloryzacyjnych powstaną strefy przeznaczone pod zieleń miejską oraz miejsca do odpoczynku (ławki, stoliki, nasadzenia). Przewiduje się dopuszczenie małej gastronomii tzw. ogródków piwnych. Jednocześnie nastąpi ograniczenie ruchu kołowego w centrum. Na potrzeby nowej organizacji ruchu powstaną miejsca parkingowe przy ul. Warszawskiej, Dworcowej i Pocztowej,</p>	
Cel realizacji projektu i uzasadnienie wyboru:	
<p>Zmiana nawierzchni płyty rynku i ulic przyległych stanowi element procesu Rewitalizacji Miasta Pasym, w zakresie 1. celu strategicznego „Ożywienie społeczno – gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej” (działania 1.1., 1.2., 1.8., 1.11. oraz dodatkowo 3.2. dotyczące 3. celu strategicznego). Wraz z realizacją projektu poprawi się funkcjonalność przestrzeni miejskiej Starego Miasta Poprawa i estetyka historycznego centrum Miasta. Zmniejszy się poziom zanieczyszczenia powietrza spalinami w strefie ochrony konserwatorskiej i usprawni organizacja ruchu. Powstaną nowe miejsca pracy w obrębie rynku Starego Miasta (np. w małej gastronomii) i wzrośnie zainteresowanie miejscem mieszkańców i turystów. Ożywienie centrum Miasta wpłynie bezpośrednio na atrakcyjność turystyczną Miasta, a tym samym zwiększy atrakcyjność Miasta jako miejsca zamieszkania, pracy i spędzania wolnego czasu Wzrośnie również bezpieczeństwo osób korzystających z przestrzeni rynku, w tym osób niepełnosprawnych.</p>	
Projekt 4. Odnowa budynku Szkoły Podstawowej w Pasymiu (Strefa I „STARE MIASTO”)	
Lokalizacja działania:	Pasym, ul. Ogrodowa 1
Realizator projektu:	Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu ul. Rynek 8, 12 – 130 Pasym
Osoba kontaktowa:	Sekretarz Miasta - Jarosław Milewski sekretarz_umig@pasym.pl, tel. (0-89) 6212010
Termin realizacji projektu:	2007
Planowane nakłady inwestycyjne w PLN:	280.000,00
Posiadane zezwolenia niezbędne do realizacji projektu:	Uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Kosztorysy Inwestorskie oraz specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót.
Stan obecny:	

Siedziba Szkoły Podstawowej w Pasymiu mieści się w przeszło stu letnim budynku, podlegającym ochronie konserwatorskiej. Wszelkie prace remontowo - modernizacyjne wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Obecny stan techniczny budynku jest zły. Budynek wymaga natychmiastowego remontu elewacji oraz pokrycia dachu. Odpadający połaciami tynk stanowi zagrożenie dla osób przebywających w pobliżu budynku. Pokrycie dachowe przecieka.

Przedmiot projektu:

W ramach prac konserwatorsko – modernizacyjnych planuje się remont elewacji zewnętrznej i wymianę pokrycia dachu.

Cel realizacji projektu i uzasadnienie wyboru:

Remont budynku Szkoły Podstawowej w Pasymiu stanowi element procesu Rewitalizacji Miasta Pasym, w zakresie 2. celu strategicznego „Rozwój kultury, turystyki i rekreacji w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Miasta” (działania 2.1., 2.2., 2.3., 2,8., oraz dodatkowo 1.8. dotyczące 1. celu strategicznego). Realizacja projektu zwiększy bezpieczeństwo dzieci uczących się i osób przebywających w pobliżu budynku oraz funkcjonalność obiektu na potrzeby edukacji. Jednocześnie przyczyni się do podniesienia estetyki budynku i miejsca, w którym jest on zlokalizowany. Prace konserwatorsko – remontowe pozwolą przywrócić dawną świetność budynku, który jako obiekt historyczny stanowi atrakcję turystyczną. Lepszy komfort pracy i nauki powinny skutkować wyższą skutecznością edukacji. Wymiana powierzchni dachu pozytywnie wpłynie na ochronę środowiska, zmniejszając poziom emisji ciepła do atmosfery.

Projekt 5. Tereny zieleni miejskiej w Pasymiu (Strefa I „STARE MIASTO” i Strefa III „BLOKOWISKA”)

Lokalizacja działania:	Obszar obejmujący Stary Cmentarz Ewangelicki, Park przy wieży ciśniów, działkę gminną przy ul. Warszawskiej oraz łączący te miejsca ciąg ulic (ul. Kościuszki, ul. Pocztowa, ul. Warszawska) i rzeka Struga Młyńska
Realizator projektu:	Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu ul. Rynek 8, 12 – 130 Pasym
Osoba kontaktowa:	Sekretarz Miasta - Jarosław Milewski sekretarz_umig@pasym.pl, tel. (0-89) 6212010
Termin realizacji projektu:	2008 – 2009
Planowane nakłady inwestycyjne w PLN:	500.000,00

Stan obecny:

W chwili obecnej w granicach administracyjnych Miasta Pasym brak jest przyjaźnie zagospodarowanych terenów zieleni miejskiej, zapewniających rekreację i wypoczynek zarówno mieszkańcom, jak i turystom. Istnieją dwa miejsca z zielenią, jednakże nie są one przystosowane do pełnienia żadnej z pożądanych funkcji. Są zarośnięte przez dziko rosnącą zieleń i nie posiadają ciągów komunikacyjnych umożliwiających bierną lub czynną formę spędzania wolnego czasu. Brakuje oświetlenia terenu. Znajdująca się w granicach terenu, na Starym Cmentarzu Ewangelickim, Kapliczka, zabytek klasy „0”, stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia osób w niej przebywających. Brzegi przepływającej w okolicy rzeki – Strugi Młyńskiej – są nieuregulowane i stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa osób znajdujących się w pobliżu.

Przedmiot projektu:

Przedmiotem projektu jest stworzenie w miejscu obecnie niezagospodarowanego nieużytku nowej, przyjaznej dla mieszkańców i turystów przestrzeni zieleni miejskiej. Na będącej własnością Gminy działce powstanie odpowiednio oświetlony i wyposażony w małą architekturę ciąg komunikacyjny dla pieszych. Połączy on nowo powstały teren zieleni miejskiej przy ul. Warszawskiej z parkiem przy Wieży Ciśnień, przy ulicy Pocztowej oraz Kapliczką i starym cmentarzem przy ulicy Kościuszki. W ramach działań mających na celu wzmocnienie oraz uregulowanie brzegów rzeki – Strugi Młyńskiej – powstaną kładki dla pieszych, łączące oba brzegi rzeki. Teren zostanie oczyszczony i odpowiednio uporządkowany. W ramach planowego zagospodarowania terenu będzie miało miejsce usunięcie zbędnej zieleni, nasadzenie nowej, montaż oświetlenia zarówno wzdłuż ciągu dla pieszych, jak i w obszarach parkowych oraz odrestaurowanie kapliczki, umożliwiając tym samym jej bezpieczne zwiedzanie.

Cel realizacji projektu i uzasadnienie wyboru:

Budowa nowych terenów zieleni miejskiej w Pasymiu stanowi element procesu Rewitalizacji Miasta Pasym, w zakresie 1. celu strategicznego „Ożywienie społeczno – gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej” i 2. celu strategicznego „Rozwój kultury, turystyki i rekreacji w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Miasta” (działania 1.1., 1.8., 1.10., 1.12., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.11., oraz dodatkowo 3.1. dotyczące 3. celu strategicznego). Kompleksowe zagospodarowanie terenu na przestrzeń zieleni miejskiej, wraz z połączeniem komunikacyjnym obecnie nie powiązanych i zaniedbanych ze sobą miejsc, ma zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa wypoczynku i rekreacji mieszkańców miasta i turystów. Jednocześnie podnosi estetykę Miasta i funkcjonalność przestrzeni miejskiej. Nowa przestrzeń wpłynie także pozytywnie na walory środowiskowe Miasta oraz wzmocni jego potencjał turystyczny. Dodatkowo, wkomponowany w historyczny układ architektury miejskiej oraz wykorzystujący jego indywidualne wartości przyrodnicze teren zieleni miejskiej, stworzy przyjazne warunki wypoczynku i rekreacji dla osób starszych, chorych oraz niepełnosprawnych.

Projekt 6. Remont bulwaru i budowa portu (Strefa II „NADBRZEŻNA”)

Lokalizacja działania:	Pasym, zatoka Jeziora Kalwa
Realizator projektu:	Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu ul. Rynek 8, 12 – 130 Pasym
Osoba kontaktowa:	Sekretarz Miasta - Jarosław Milewski sekretarz_umig@pasym.pl, tel. (089)6212010
Termin realizacji projektu:	2008 – 2010
Planowane nakłady inwestycyjne w PLN:	1.500.000,00

Stan obecny:

Teren na którym znajduje się bulwar położony jest w centrum Miasta, wzdłuż zatoki nad Jeziorem Kalwa. Od lat stanowi miejsce spotkań i spacerów zarówno ludzi młodych jak i rodzin z dziećmi. Przez lata użytkowany, dziś jest skrajnie zaniedbany i wymaga rewitalizacji. Podstawowe mankamenty to: nieuregulowany i zarośnięty brzeg jeziora, zniszczone ławki i latarnie, zniszczony chodnik, brak zieleni. W celu odbudowy funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej, Gmina Pasym podjęła działania i złożyła wniosek o dofinansowanie w tym miejscu Otwartej Strefy Rekreacji Dziecięcej i Młodzieżowej finansowanej z Mechanizmów Norweskich. W ramach tej inwestycji ma powstać stylizowany na statek piracki plac zabaw, nowa nawierzchnia deptaku wraz z oświetleniem i miejscami wypoczynku.

Przedmiot projektu:

W ramach prac rewitalizacyjnych zaplanowano utwardzenia brzegów jeziora oraz wybudowanie portu dla jednostek pływających wraz z infrastrukturą (slip, toalety, zaplecze techniczne). Planowane jest również wybudowanie mola z muszlą koncertową. Dodatkowo, nasadzenia i przygotowanie terenu pod inwestycje na potrzeby przedsiębiorców zainteresowanych rozwojem działalności turystycznej na tym terenie.

Cel realizacji projektu i uzasadnienie wyboru:

Remont bulwaru oraz budowa portu w Pasymiu stanowi element procesu Rewitalizacji Miasta Pasym, w zakresie 1. celu strategicznego „Ożywienie społeczno – gospodarcze poprzez podniesienie jakości przestrzeni publicznej” (działania 1.1., 1.2., 1.6., 1.8., 1.10., 1.12. oraz dodatkowo 2.7. i 2.11. dotyczące 2. celu strategicznego oraz 3.1. dotyczące 3. celu strategicznego). Realizacja projektu zwiększy konkurencyjność Miasta w regionie podnosząc jego atrakcyjność turystyczną, w tym walory przyrodnicze i kulturowe. Stworzy warunki dla rozwoju przedsiębiorczości i działalności gospodarczej powiązanej z działalnością portu. Uporządkowanie terenu nad jeziorem Kalwa wpłynie pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa osób korzystających z bulwarów. Ponadto realizacja projektu stworzy warunki do aktywnego wypoczynku i spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i rodziny. Zatoka stanie się ważnym miejscem integrującym społeczność lokalną, a budowa muszli koncertowej podniesie poziom rozwoju kulturalnego w Mieście. Poprzez regulację odprowadzania nieczystości z jednostek pływających, inwestycja pozytywnie wpłynie na ochronę środowiska.

Projekt 7. Budowa III etapu ciągu pieszo – rowerowego (strefa V „DROGA (WRAZ Z TERENAMI PRZYLEGLYMI) ŁĄCZĄCA DWORZEC Z MIASTEM”)

Lokalizacja działania:	Pasym, ul. Dworcowa
Realizator projektu:	Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu ul. Rynek 8, 12 – 130 Pasym
Osoba kontaktowa:	Sekretarz Miasta - Jarosław Milewski sekretarz_umig@pasym.pl, tel. (0-89) 6212010
Termin realizacji projektu:	2008 – 2009
Planowane nakłady inwestycyjne w PLN:	1.000.000,00

Stan obecny:

Obszar, na którego terenie ma powstać III etap ciągu pieszo-rowerowego, stanowi własność Gminy i leży wzdłuż drogi krajowej K-53. Realizacja projektu jest kontynuacją budowy ciągu pieszo-rowerowego, w ramach którego wybudowano ok. 1,5 km odcinek, łączący centrum miasta z Gimnazjum publicznym w Pasymiu. Planowany odcinek połączy (III etap ciągu) Gimnazjum ze stacją PKP.

Przedmiot projektu:

W ramach prac powstanie 1. kilometrowy odcinek ciągu pieszo – rowerowego na potrzeby mieszkańców i turystów. W szczególności będzie on użytkowany przez młodzież dojeżdżającą koleją ze stacji PKP do szkół w Olsztynie, osoby pracujące i turystów. W ramach planowanego ciągu powstaną również dwie zatoki autobusowe na stacji PKP.

Cel realizacji projektu i uzasadnienie wyboru:

Budowa III etapu ciągu pieszo-rowerowego w Pasymiu stanowi element procesu Rewitalizacji Miasta Pasym, w zakresie 3. celu strategicznego „Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawa możliwości komunikacyjnych w Mieście” (działania 3.1., 3.2. oraz dodatkowo 1.1. i 1.10. dotyczące 1. celu strategicznego oraz 2.10. dotyczące 2. celu strategicznego). Realizacja projektu przyczyni się do lepszego skomunikowania centrum Miasta z dworcem PKP, co podniesie dostępność turystyczną Miasta, w szczególności jego historycznej części (Stare Miasto). Dodatkowo, wzrośnie ilość szlaków rowerowych, umożliwiającą aktywny wypoczynek i rekreację mieszkańców i turystów. Jednocześnie wzrośnie poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego w Mieście.

Projekt 8. Instalacja systemu monitoringu miejskiego (Strefy I, II, III, IV, V)

Lokalizacja działania:

Realizator projektu: Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu
ul. Rynek 8, 12 – 130 Pasym

Osoba kontaktowa: Sekretarz Miasta - Jarosław Milewski
sekretarz_umig@pasym.pl, tel. (0-89) 6212010

Termin realizacji projektu: 2008 – 2009

Planowane nakłady inwestycyjne w PLN: **300.000,00**

Stan obecny:

Istniejący obecnie w Mieście system monitoringu jest szczątkowy i dotyczy tylko wybranych miejsc na rynku. Tym samym nie zapewnia mieszkańcom, ani turystom, poczucia bezpieczeństwa. Jego brak skutkuje wzrostem liczby przestępstw i nasileniem patologii społecznych.

Przedmiot projektu:

Przedmiotem projektu jest objęcie terenu Miasta systemem kamer monitorujących, pozwalających na rejestrowanie sytuacji zagrażających zdrowiu, życiu i mieniu lokalnej społeczności, w szczególności w miejscach, w których dochodzi do nasilenia zjawisk patologicznych. System służyć będzie także prewencji związanej z bezpieczeństwem oraz ochroną obiektów zabytkowych w Mieście.

Cel realizacji projektu i uzasadnienie wyboru:

Instalacja systemu monitoringu miejskiego w Pasymiu stanowi element procesu Rewitalizacji Miasta Pasym, w zakresie 3. celu strategicznego „Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawa możliwości komunikacyjnych w Mieście” (działania 3.4. oraz dodatkowo 2.2. dotyczące 2. celu strategicznego). W wyniku realizacji projektu Pasym uzyska miano Miasta, w którym można czuć się bezpiecznie. Nastąpi poprawa bezpieczeństwa publicznego w Mieście, a tym samym spadną koszty związane z naprawą zdewastowanego mienia publicznego. Spadnie liczba wandalizmów, chuligaństwa, przestępstw, hałasu i tym samym wzrośnie komfort życia mieszkańców wraz ze wzrostem poczucia bezpieczeństwa i spokoju.

7. Plan finansowy Lokalnego Programu Rewitalizacji

(238) Harmonogram rzeczowo-finansowy projektów inwestycyjnych planowanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Pasym z uwzględnieniem źródeł finansowania prezentuje tabela.

Tabela 19 Źródła finansowania inwestycji planowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Pasy (w tys. zł)

Nr projektu	Nazwa projektu	Czas realizacji	Finansowanie projektu		Koszt realizacji projektu w rozbiściu na poszczególne lata						
			Źródło finansowania	Kwota	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Budowa Targowiska Miejskiego	2008 – 2009	Ogółem	300		200	100				
			środki własne	75							
			środki z funduszy UE	225							
2.	Odnowa budynku Ratusza Miejskiego	2008 – 2010	Ogółem	300		100	100	100			
			środki własne	75							
			środki z funduszy UE	225							
3.	Poprawa funkcjonalności rynku	2008 – 2010	Ogółem	3 000		500	1 000	1 500			
			środki własne	750							
			środki z funduszy UE	2 250							
4.	Odnowa budynku Szkoły Podstawowej w Pasymiu	2007	Ogółem	280	280						
			środki własne	52							
			środki z funduszy UE	210							
			inne (np. kredyty)	18							
5.	Tereny zieleni miejskiej w Pasymiu	2008 – 2009	Ogółem	500		250	250				
			środki własne	125							
			środki z funduszy UE	375							
6.	Remont bulwaru i budowa portu	2008 – 2010	Ogółem	1 500		500	500	500			
			środki własne	375							
			środki z funduszy UE	1 125							
7.	Budowa III etapu ciągu pieszo - rowerowego	2008 – 2009	Ogółem	1 000		500	500				
			środki własne	250							
			środki z funduszy UE	750							
8.	Instalacja systemu monitoringu miejskiego	2008 – 2009	Ogółem	300		150	150				
			środki własne	75							
			środki z funduszy UE	225							
Finansowanie projektów ogółem		2007 – 2013	Ogółem	7 180	280	2 200	2 600	2 100			
			środki własne	1 777							
			środki z funduszy UE	5 385							
			inne (np. kredyty)	18							

8. System wdrażania, monitorowania, aktualizacji. Komunikacja i partycypacja społeczna

Wdrażanie

(1) Ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów każdego dokumentu planistycznego jest skuteczny i przemyślany system jego wdrażania.

(239) W celu wdrażania i monitorowania Programu Burmistrz Miasta Pasym powołał:

(a) Pełnomocnika ds. rewitalizacji,

(b) Zespół ds. rewitalizacji.

(240) W skład Zespołu ds. rewitalizacji, oprócz merytorycznych pracowników Urzędu Miasta, wchodzi Radni Rady Miasta oraz przedstawiciele jednostek miejskich.

(241) Do zadań Pełnomocnika ds. rewitalizacji należy koordynacja wdrażania Programu na obszarze Miasta, przygotowywanie projektów aktualizacji Programu, jego promocja, organizacja systemu monitorowania, współdziałanie z partnerami społecznymi.

(242) Odpowiedzialność za realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji w Mieście ponosi Burmistrz. W prawidłowej realizacji projektów obejmujących równocześnie różne aspekty (infrastrukturalne, społeczne czy gospodarcze), Burmistrza wspomagają członkowie interdyscyplinarnego Zespołu ds. rewitalizacji.

(243) W odniesieniu do projektów realizowanych przez inne jednostki organizacyjne Miasta odpowiedzialność za ich prawidłową realizację ponosić będą kierownicy tych jednostek.

(244) W przypadku projektów zewnętrznych za ich prawidłową realizację odpowiadać będą projektodawcy.

(245) Do zadań Pełnomocnika ds. rewitalizacji należy:

(a) zbieranie, z wszelkich źródeł informacji o rejonach Miasta, które wymagają wsparcia,

(b) inicjowanie propozycji nowych interwencji, w tym wyznaczenia nowych Stref interwencji, które powinny podlegać rewitalizacji,

(c) wstępna analiza zgłaszanych projektów zarówno pod względem merytorycznym, jak i pod względem celowości,

(d) prowadzenie bieżącego monitoringu projektów i działań już realizowanych, przedstawianie propozycji ich bieżącej modyfikacji czy aktualizacji,

(e) składanie propozycji wniosków w zakresie zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji na poziomie strategicznym.

(246) Zadaniem Pełnomocnika ds. rewitalizacji jest także bieżąca współpraca ze wszystkimi beneficjentami Programu i realizatorami projektów, zarówno zewnętrznych jak i miejskich. Ponadto jest on zobligowany do udostępniania informacji, organizowania spotkań, konferencji, konsultacji w celu upowszechnienia informacji o Lokalnym Programie Rewitalizacji i o poszczególnych projektach. Informacje te powinny być upowszechniane wśród mieszkańców oraz działających na terenie Miasta podmiotów i środowisk opiniotwórczych. Obowiązkiem Pełnomocnika jest ponadto organizowanie dialogu społecznego w sprawach dotyczących potrzeb oraz możliwości aktualizacji Programu.

Monitorowanie realizacji projektów i osiągnięcia zakładanych celów Lokalnego Programu Rewitalizacji

(247) Realizacja poszczególnych projektów i całego Programu monitorowana będzie na poziomie wskaźników: produktu, rezultatu i oddziaływania. Stopień ich osiągnięcia sprawdzany będzie w ramach prowadzonego cyklicznie monitoringu.

(248) Częstotliwość pomiaru zależy od kategorii wskaźnika i od poziomu jego pomiaru w strukturze wdrażania. Wskaźniki produktu będą mierzone co najmniej raz na kwartał, wskaźniki rezultatu corocznie lub po zakończeniu projektu. Natomiast pomiar wskaźników oddziaływania odbywać się będzie po zakończeniu projektu w ciągu kolejnych 5 lat.

(249) Monitoring prowadzić będą pracownicy Urzędu Miasta. Podstawą do jego przeprowadzania będą dane uzyskane od podmiotów zaangażowanych w rewitalizację Miasta. W zakresie badania trudnomierzalnych wskaźników oddziaływania wykonywane będą dodatkowe badania i ekspertyzy. Monitoring w zakresie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu będzie wykonywany w oparciu o przedstawione niżej zestawienie wskaźników.

Tabela 20 Zbiorne zestawienie wskaźników

Wskaźniki produktu	Jednostka miary
Liczba budynków poddanych renowacji	szt.
Powierzchnia budynków poddanych renowacji	m ²
Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	szt.
Powierzchnia budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	m ²
Liczba budynków poddanych termomodernizacji	szt.
Powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji	m ²
Liczba nowo zbudowanych budynków	szt.
Powierzchnia nowo zbudowanych budynków	m ²
Powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rehabilitacji	m ²
Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjno – społeczne	szt.
Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km
Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	m ²
Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.
Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej	szt.
Powierzchnia obiektów wybudowanych/ zmodernizowanych na cele sportowo-rekreacyjne	m ²
Liczba zainstalowanych systemów monitoringu	szt.
Liczba nowych miejsc postojowych	szt.
Wskaźniki rezultatu	
Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami	szt.
Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów	szt.
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społeczno-edukacyjnej	szt.
Powierzchnia nowych obiektów infrastruktury kulturalnej	m ²
Powierzchnia zabudowanych pustych przestrzeni publicznych	m ²
Wskaźnik wykrywalności nowych przestępstw	%

System aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

(250) Procesy rewitalizacyjne mają charakter dynamiczny. Istotnym elementem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest bieżąca ocena aktualnych potrzeb oraz priorytetów na poziomie Miasta. Ocena potrzeb powinna dotyczyć wskazania projektów, które należy realizować w pierwszej kolejności oraz wyboru nowych obszarów gdzie muszą zostać skoncentrowane działania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym. Ocena powinna umożliwiać aktualizację zarówno na poziomie operacyjnym (aktualizacja kwartalna), jak i na poziomie strategicznym (aktualizacja roczna).

(251) Celem aktualizacji kwartalnej jest identyfikacja nowych projektów bądź wprowadzanie zmian do już podjętych przedsięwzięć. Celem aktualizacji rocznej jest dokonywanie wyborów o charakterze strategicznym, wypracowanie wizji rozwoju procesów rewitalizacji przede wszystkim w skali całego Miasta i jej uwzględnienie przy planowaniu budżetu Miasta na kolejny rok kalendarzowy.

- (252) Sporządzone przez Pełnomocnika opinie, propozycje i wnioski dotyczące aktualizacji projektów już przyjętych, ewentualnego wyznaczenia nowych Stref interwencji wymagających rewitalizacji oraz włączenia do Programu nowych projektów.
- (253) Proponowane zmiany będą przekazywane Pełnomocnikowi ds. rewitalizacji w celu rozpoczęcia procedury wprowadzenia zaaprobowanych zmian do Lokalnego Programu Rewitalizacji. Przed ostatecznym przyjęciem zmian przez Radę Miasta Pasym będą one przedstawiane, w celu zasięgnięcia opinii, społeczności lokalnej.

Komunikacja i partycypacja społeczna

- (254) Zarówno przygotowanie, jak i realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Pasym odbywa się z zachowaniem zasady partnerstwa. W trakcie prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji planowane kierunki działań oraz projekty były konsultowane ze środowiskami partnerów społecznych zainteresowanymi określonymi dziedzinami, np. ochroną zabytków i dziedzictwa kulturowego, rozwojem turystyki i kultury, bezpieczeństwem publicznym, integracją społeczną mieszkańców, edukacją.
- (255) Powodzenie działań realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga współpracy wielu podmiotów, nie tylko z sektora publicznego. Władze Miasta Pasym będą dążyć do jak największego zaangażowania w działania rewitalizacyjne organizacji pozarządowych oraz podmiotów prywatnych.
- (256) Lokalnemu Programowi Rewitalizacji będzie towarzyszyła otwarta polityka informacyjna zarówno podczas opracowywania programu jak i podczas jego późniejszej realizacji.
- (257) Zakłada ona informowanie mieszkańców rewitalizowanej Strefy oraz całego Miasta, najpierw o założeniach projektu, później o konkretnych planach, wreszcie o efektach prac. Informacje będą upowszechniane poprzez opracowanie materiałów informacyjnych o programie rewitalizacyjnym, a także ulotek informujących o poszczególnych projektach (przedmiot projektu, cele realizacji projektu, przewidywane koszty i terminy realizacji).
- (258) Materiały informacyjne wraz z ankietami umożliwiającymi wypowiedzenie się respondentom będą udostępniane podczas organizowanych bezpośrednich spotkań z mieszkańcami, przy okazji organizowanych konferencji, poprzez korespondencję listowną skierowaną do mieszkańców, organizacji i instytucji działających na terenie Miasta, w trakcie imprez kulturalno-artystycznych, w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Pasymiu.
- (259) Na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy www.pasym.pl zamieszczane będą bieżące informacje o wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji i poszczególnych projektach, zdjęcia obszaru objętego Programem wraz z przedstawieniem osiągniętych efektów, ankiety, sondáže i wyniki przeprowadzonych badań.
- (260) Konsultacje społeczne będą przeprowadzane przez cały okres realizacji Programu, przy czym konsultacje bezpośrednie, z mieszkańcami i środowiskami opiniotwórczymi, odbywać się będą co najmniej 2 razy w roku.

9. Zakończenie

- (261) Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Pasym opracowany został w celu określenia i zidentyfikowania potrzeb w zakresie rewitalizacji zdegradowanych społecznie i ekonomicznie obszarów Miasta.
- (262) Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Pasym wskazuje, jakie działania powinny zostać podjęte w drodze realizacji przyjętych projektów, w celu poprawy warunków życia mieszkańców Miasta, ich integracji, przeciwdziałaniu patologiom społecznym oraz poprawy estetyki przestrzeni miejskiej. Ma to spowodować nadanie Strefom interwencji nowych funkcji społeczno-gospodarczych i prowadzić w efekcie do intensywnego rozwoju Miasta.
- (263) Lokalny Program Rewitalizacji ma służyć koncentracji środków finansowych i efektywności ich wykorzystania w latach 2007 – 2013. Jest dokumentem strategicznym, na podstawie którego, na obszarze kryzysowym będą realizowane zadania inwestycyjne przez Miasto i inne jednostki organizacyjne, jak również inne działania w zakresie turystyki, polityki społecznej, kultury i edukacji.
- (264) Przedstawione w Lokalnym Programie Rewitalizacji zestawienie projektów w miarę potrzeb będzie uzupełniane i aktualizowane w cyklach kwartalnych oraz rocznych, także o nowe projekty zgłaszane z inicjatywy mieszkańców oraz innych podmiotów działających na obszarze rewitalizowanym.
- (265) Powyższe opracowanie umożliwi Miastu Pasym oraz innym wskazanym beneficjentom z terenu Miasta aplikowanie o środki finansowe Unii Europejskiej na realizację zadań, które w programie zostały ujęte.

Spis tabel

TABELA 1 STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA GRUNTÓW W MIEŚCIE PASYM (DANE W HA).....	9
TABELA 2 PODSTAWOWE DANE O OBSZARACH CHRONIONYCH.....	10
TABELA 3 PRACUJĄCY NA TERENIE MIASTA PASYM W 2003 ROKU.....	13
TABELA 4 LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH W SYSTEMIE REGON W MIEŚCIE PASYM W LATACH 2002-2005.....	14
TABELA 5 STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH SEKTORA PRYWATNEGO W MIEŚCIE PASYM W LATACH 2002 – 2005.....	14

TABELA 6 LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W MIEŚCIE PASYM WG SEKCJI PKD W LATACH 2002 – 2005.....	15
TABELA 7 PODSTAWOWE INFORMACJE CHARAKTERYZUJĄCE ZASOBY MIESZKANIOWE MIASTA PASYM (STAN NA 31 GRUDNIA 2005 ROKU).....	16
TABELA 8 STRUKTURA MIESZKAŃ MIASTA PASYM POD WZGLĘDEM WYPOSAŻENIA W INSTALACJE.....	17
TABELA 9 LUDNOŚĆ MIASTA PASYM W LATACH 2002 – 2005.....	18
TABELA 10 RUCH NATURALNY I MIGRACYJNY W MIEŚCIE PASYM W LATACH 2002 – 2005..	18
TABELA 11 LUDNOŚĆ MIASTA PASYM WEDŁUG GRUP WIEKOWYCH I PŁCI W LATACH 2003 – 2005.....	19
TABELA 12 LICZBA LUDNOŚCI MIASTA PASYM WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKOWYCH W LATACH 2003 – 2005.....	19
TABELA 13 PLACÓWKI OŚWIATOWE NA TERENIE MIASTA PASYM.....	20
TABELA 14 POWODY PRZYZNANIA POMOCY NA TERENIE MIASTA I GMINY PASYM W ROKU 2006.....	21
TABELA 15 STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE MIASTA PASYM ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W SZCZYTNI.....	22
TABELA 16 STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH WG WIEKU ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE MIASTA PASYM - ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W SZCZYTNI.....	23
TABELA 17 STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH WG WYKSZTAŁCENIA ZAMIESZKAŁYCH NA TERENIE MIASTA PASYM - ZAREJESTROWANYCH W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W SZCZYTNI.....	23
TABELA 18 RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI POLICJI NA TERENIE MIASTA I GMINY PASYM W LATACH 2005 – 2006.....	24
TABELA 19 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI PLANOWANYCH W RAMACH LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PASYM (W TYS. ZŁ).....	50
TABELA 20 ZBIORCZE ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW.....	53

Załączniki

Załącznik nr 1 – ankieta dla mieszkańców

Ankieta oceny potrzeb realizacji określonych rodzajów działań związanych z rewitalizacją

1. Czy Pana(i) zdaniem Naszemu Miastu potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Pasym?

Proszę wstawić „X” w jednej kolumnie.

Zdecydowanie TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	Zdecydowanie NIE

2. Jaki obszar Miasta powinien być Pana(i) zdaniem poddany procesowi rewitalizacji?

Proszę podać zakres terytorium - jego granice oraz jaki jest Pani(a) związek z tym terenem (miejsce zamieszkania, dawne/obecne miejsce pracy, miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, miejsce rekreacji i wypoczynku)?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar Miasta jest zdegradowany?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 9, gdzie 1 oznaczać będzie, że w tej dziedzinie jest najbardziej zdegradowany, a 9 oznaczać będzie, że w tym aspekcie najmniej.

Zanieczyszczone środowisko
Patologie społeczne
Przestępczość
Brak miejsc pracy
Małe zasoby mieszkaniowe
Słaby rozwój handlu i usług
Słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa
Zły stan dróg i komunikacji
Zły stan zabytków

4. Jakie problemy ekonomiczne, w związku z tymi projektami, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 9, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem powinien być rozwiązany jako pierwszy, a 9 oznaczać będzie, że rozwiązanie tej kwestii jest najmniej ważne

Brak miejsc pracy
Brak, lub zła jakość terenów inwestycyjnych
Brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami
Brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw
Zła gospodarka odpadami, ściekami
Niewystarczająca ilość i niski standard mieszkań
Zły stan zabytków
Słaby rozwój handlu
Niewielka ilość (mała aktywność) małych i średnich przedsiębiorstw
Inne

5. Jakie problemy społeczne, chciałby Pan (i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 12, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem powinien być rozwiązany jako pierwszy, a 12 oznaczać będzie, że rozwiązanie tej kwestii jest najmniej ważne

	Przestępczość
	Bezrobocie
	Bieda
	Alkoholizm
	Przemoc w rodzinie
	Narkomania
	Przestępczość młodocianych
	Chuligaństwo
	Utrudniony dostęp społeczeństwa do dobrych szkół
	Niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy (przekwalifikowanie, szkolenia)
	Brak dostępu do nowoczesnej technologii (komputer, internet)
	Emigracja z miasta młodych i dobrze wykształconych osób

6. Jakie problemy związane z jakością życia, na wskazanym terenie chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 7, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem jest najważniejszy a 7 oznaczać będzie, że kwestia ta jest najmniej ważna

	Zły stan estetyczny otoczenia
	Zły stan infrastruktury wokół budynków
	Brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców danych osiedli
	Brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania
	Brak poczucia bezpieczeństwa w okolicy zamieszkania
	Słaby przepływ informacji w sprawach dotyczących najbliższego otoczenia zamieszkania
	Słaba samoorganizacja społeczna i współpraca między mieszkańcami a władzami publicznymi

7. Jakie zostaną osiągnięte efekty, według Pana(i), w związku z tymi projektami, w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 13, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem powinien być rozwiązany jako pierwszy,

a 13 oznaczać będzie, że rozwiązanie tej kwestii jest najmniej ważne

	Bardziej wykształcone społeczeństwo
	Poprawa bezpieczeństwa na ulicach
	Zwiększenie miejsc pracy
	Przyciągnięcie dużych inwestorów
	Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
	Stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej
	Poprawienie jakości i estetyki środowiska naturalnego
	Eliminacja patologii w społeczeństwie
	Podniesienie standardu życia społeczeństwa
	Zatrzymanie w mieście ludzi młodych i wykształconych
	Polepszenie komunikacji zarówno miejskiej, jak i z innymi ośrodkami przemysłowymi
	Odnowa zabytków w mieście
	Zwiększenie ilości i poprawa jakości mieszkań

8. Na jakie przedsięwzięcia, które zamierzałby Pan(i) zrealizować w ramach programu rewitalizacji w obrębie posiadanych nieruchomości, chciałby Pan(i) otrzymać wsparcie finansowe?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Załącznik nr 2 – ankieta dla przedsiębiorców

**Ankieta oceny potrzeb realizacji określonych rodzajów
działań związanych z rewitalizacją
(przedsiębiorcy)**

Uwaga: prosimy o odpowiedzi na wszystkie pytania. O ile uznają Państwo jednak, że z dowolnych przyczyn nie chcą Państwo odpowiadać na którekolwiek z pytań, prosimy w miejsce odpowiedzi wpisać „nie odpowiadam”.

1. Tabela – metryczka.

nazwę podmiotu	
adres	
telefon	
e-mail	
dane osoby do kontaktu	
liczba pracowników	

2. Czy w najbliższej przyszłości planują Państwo rozwój firmy (ew. części firmy) działającej na terenie miasta? Jeśli tak, prosimy odpowiedzieć na następujące pytania:

a) czy planują Państwo wzrost zatrudnienia? Jeśli tak, to o ile osób i w jakim okresie czasu?

.....

.....

b) czy rozwój Państwa firmy wiązać się będzie z działaniami inwestycyjnymi? Jeśli tak, prosimy o krótki opis planowanego zamierzenia.

.....

.....

.....

.....

.....

c) jeśli ew. inwestycja zlokalizowana będzie w miejscu innym, niż obecna siedziba firmy, prosimy podać adres planowanej inwestycji.

.....

.....

.....

10. Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar Miasta jest zdegradowany?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 9, gdzie 1 oznaczać będzie, że w tej dziedzinie jest najbardziej zdegradowany, a 9 oznaczać będzie, że w tym aspekcie najmniej.

	Zanieczyszczone środowisko
	Patologie społeczne
	Przestępczość
	Brak miejsc pracy
	Małe zasoby mieszkaniowe
	Słaby rozwój handlu i usług
	Słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa
	Zły stan dróg i komunikacji
	Zły stan zabytków

11. Jakie problemy ekonomiczne, w związku z tymi projektami, chciałby Pan (i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 9, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem powinien być rozwiązany jako pierwszy, a 9 oznaczać będzie, że rozwiązanie tej kwestii jest najmniej ważne

	Brak miejsc pracy
	Brak lub zła jakość terenów inwestycyjnych
	Brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami
	Brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw
	Zła gospodarka odpadami, ściekami
	Niewystarczająca ilość i niski standard mieszkań
	Zły stan zabytków
	Słaby rozwój handlu
	Niewielka ilość (mała aktywność) małych i średnich przedsiębiorstw

12. Jakie problemy społeczne, chciałby Pan (i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 12, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem powinien być rozwiązany jako pierwszy, a 12 oznaczać będzie, że rozwiązanie tej kwestii jest najmniej ważne

	Przestępczość
	Bezrobocie
	Bieda
	Alkoholizm
	przemoc w rodzinie
	Narkomania
	przestępczość młodocianych
	Chuligaństwo
	Utrudniony dostęp społeczeństwa do dobrych szkół
	Niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy (przekwalifikowanie, szkolenia)
	Brak dostępu do nowoczesnej technologii (komputer, Internet)
	Emigracja z miasta młodych i dobrze wykształconych osób

13. Jakie problemy związane z jakością życia , na wskazanym terenie chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 7, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem jest najważniejszy a 7 oznaczać będzie, że kwestia ta jest najmniej ważna

	Zły stan estetyczny otoczenia
	Zły stan infrastruktury wokół budynków
	Brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców danych osiedli
	Brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania
	Brak poczucia bezpieczeństwa w okolicy zamieszkania
	Słaby przepływ informacji w sprawach dotyczących najbliższego otoczenia zamieszkania
	Słaba samoorganizacja społeczna i współpraca między mieszkańcami a władzami publicznymi

14. Jakie zostaną osiągnięte efekty, według Pana (i), w związku z tymi projektami, w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 13, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem powinien być rozwiązany jako pierwszy, a 13 oznaczać będzie, że rozwiązanie tej kwestii jest najmniej ważne

	Bardziej wykształcone społeczeństwo
	Poprawa bezpieczeństwa na ulicach
	Zwiększenie miejsc pracy
	Przyciągnięcie dużych inwestorów
	Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
	Stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej
	Poprawienie jakości i estetyki środowiska naturalnego
	Eliminacja patologii w społeczeństwie
	Podniesienie standardu życia społeczeństwa
	Zatrzymanie w mieście ludzi młodych i wykształconych
	Polepszenie komunikacji zarówno miejskiej, jak i z innymi ośrodkami przemysłowymi
	Odnowa zabytków w mieście
	Zwiększenie ilości i poprawa jakości mieszkań

15. Na jakie przedsięwzięcia, które zamierzałby Pan(i) zrealizować w ramach programu rewitalizacji w obrębie posiadanych nieruchomości, chciałby Pan(i) otrzymać wsparcie finansowe?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Ankieta oceny potrzeb realizacji określonych rodzajów
działań związanych z rewitalizacją
(organizacje)**

Uwaga: prosimy o odpowiedzi na wszystkie pytania. O ile uznają Państwo jednak, że z dowolnych przyczyn nie chcecie Państwo odpowiadać na którekolwiek z pytań, prosimy w miejsce odpowiedzi wpisać „nie odpowiadam”.

2. Tabela – metryczka.

nazwę organizacji	
adres	
telefon	
e-mail	
dane osoby do kontaktu	

2. Czym zajmuje się Państwa organizacja? Jakie są jej statutowe cele?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Czy działalność Państwa organizacji prowadzona jest na terenie całego miasta? Jeśli nie, na jakim jego obszarze koncentrują Państwo swą działalność?

.....

.....

Część ogólna ankiety

Czy Pana(i) zdaniem Naszemu Miastu potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Pasy?

Proszę wstawić „X” w jednej kolumnie.

Zdecydowanie TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	Zdecydowanie NIE

16. Jaki obszar Miasta powinien być Pana(i) zdaniem poddany procesowi rewitalizacji?

Proszę podać zakres terytorium - jego granice oraz jaki jest Pani(a) związek z tym terenem (miejsce zamieszkania, dawne/obecne miejsce pracy, miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, miejsce rekreacji i wypoczynku)?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

17. Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar Miasta jest zdegradowany?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 9, gdzie 1 oznaczać będzie, że w tej dziedzinie jest najbardziej zdegradowany, a 9 oznaczać będzie, że w tym aspekcie najmniej.

	Zanieczyszczone środowisko
	Patologie społeczne
	Przestępczość
	Brak miejsc pracy
	Małe zasoby mieszkaniowe
	Słaby rozwój handlu i usług
	Słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa
	Zły stan dróg i komunikacji
	Zły stan zabytków

18. Jakie problemy ekonomiczne, w związku z tymi projektami, chciałby Pan (i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 9, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem powinien być rozwiązany jako pierwszy, a 9 oznaczać będzie, że rozwiązanie tej kwestii jest najmniej ważne

	Brak miejsc pracy
	Brak, lub zła jakość terenów inwestycyjnych
	Brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami
	Brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw
	Zła gospodarka odpadami, ściekami
	Niewystarczająca ilość i niski standard mieszkań
	Zły stan zabytków
	Słaby rozwój handlu
	Niewielka ilość (mała aktywność) małych i średnich przedsiębiorstw

19. Jakie problemy społeczne, chciałby Pan (i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 12, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem powinien być rozwiązany jako pierwszy, a 12 oznaczać będzie, że rozwiązanie tej kwestii jest najmniej ważne

	Przestępczość
	Bezrobocie
	Bieda
	Alkoholizm
	przemoc w rodzinie
	Narkomania
	Przestępczość młodocianych
	Chuligaństwo
	Utrudniony dostęp społeczeństwa do dobrych szkół
	Niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy (przekwalifikowanie, szkolenia)
	Brak dostępu do nowoczesnej technologii (komputer, Internet)
	Emigracja z miasta młodych i dobrze wykształconych osób

20. Jakie problemy związane z jakością życia , na wskazanym terenie chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 7, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem jest najważniejszy a 7 oznaczać będzie, że kwestia ta jest najmniej ważna

	Zły stan estetyczny otoczenia
	Zły stan infrastruktury wokół budynków
	Brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców danych osiedli
	Brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania
	Brak poczucia bezpieczeństwa w okolicy zamieszkania
	Słaby przepływ informacji w sprawach dotyczących najbliższego otoczenia zamieszkania
	Słaba samoorganizacja społeczna i współpraca między mieszkańcami a władzami publicznymi

21. Jakie zostaną osiągnięte efekty, według Pana (i), w związku z tymi projektami, w procesie rewitalizacji?

Z lewej strony poniższych odpowiedzi proszę wpisać cyfry od 1 do 13, gdzie 1 oznaczać będzie, że ten problem powinien być rozwiązany jako pierwszy,

a 13 oznaczać będzie, że rozwiązanie tej kwestii jest najmniej ważne

	Bardziej wykształcone społeczeństwo
	Poprawa bezpieczeństwa na ulicach
	Zwiększenie miejsc pracy
	Przyciągnięcie dużych inwestorów
	Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
	Stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej
	Poprawienie jakości i estetyki środowiska naturalnego
	Eliminacja patologii w społeczeństwie
	Podniesienie standardu życia społeczeństwa
	Zatrzymanie w mieście ludzi młodych i wykształconych
	Polepszenie komunikacji zarówno miejskiej, jak i z innymi ośrodkami przemysłowymi
	Odnowa zabytków w mieście
	Zwiększenie ilości i poprawa jakości mieszkań

22. Na jakie przedsięwzięcia, które zamierzałby Pan(i) zrealizować w ramach programu rewitalizacji w obrębie posiadanych nieruchomości, chciałby Pan(i) otrzymać wsparcie finansowe?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....